

Ons Pensioen

TIJDSCHRIFT VAN DE BPP: BELANGENVERENIGING
PENSOENGERECHTIGDEN PENSOENFONDS ZORG EN WELZIJN

Tegenstellingen
in de Tweede Kamer
over indexatie

P. 10

Meer over de
ANW-compensatie

P. 20

Oproep Algemene
Ledenvergadering BPP

P. 36

Stannah
Een onafhankelijk
familiebedrijf
sinds 1867

Blijf thuis wonen met een Stannah traplift

PROFITEER
T/M MEI VAN
€500,-
KORTING

**EEN STANNAH TRAPLIFT ZORGT
ERVOOR DAT U IN UW GELIEFDE
WONING KUNT BLIJVEN WONEN:**

- ✓ Betaalbare traplift voor elke trap
- ✓ Ruime keuze uit nieuw en gebruikt
- ✓ Ruimtebesparende, opklapbare stoel
- ✓ Levertijd vanaf 3 dagen
- ✓ Servicedienst elke dag beschikbaar

Voor vrijblijvende informatie over de trapliften van Stannah stuurt u de ingevulde coupon in een ongefrankeerde envelop naar **Stannah Trapliften B.V., Antwoordnummer 17006, 2170 VB, Sassenheim.**

Dhr./Mevr:

Tel. Nummer: Postcode:

Email: Huisnummer:

8403

**BEL GRATIS
0800-5066**

**VOOR VRIJBLIJVENDE INFORMATIE.
VRAAG NAAR TOESTEL 8403**

Stannah

'S WERELDS MEEST GEKOZEN TRAPLIFT

WWW.STANNAH.NL

Van de redactie

Tweede Kamerleden geven inzicht in pensioenproblematiek

Weet u, ik zou zo graag eens met een positief verhaal willen beginnen.

Maar over de situatie rond de pensioenen en de koopkracht van ouderen, en daar gaat dit blad toch over, is al jaren weinig positiefs te melden. De economie trekt aan. De regering vindt dat alle Nederlanders daarvan moeten profiteren maar gaat dat lukken?

We vroegen het twee Tweede Kamerleden. Het dubbelinterview vindt u op de pagina's 10 t/m 15. Het is een interessant verhaal geworden, waarbij de tegenstellingen tussen bijvoorbeeld D66 en 50PLUS duidelijk uit de verf komen. Maar waarbij ook de ingewikkelde problematiek rond ons huidige pensioenstelsel en de eventuele vernieuwing daarvan op een heldere manier over het voetlicht wordt gebracht.

Terug naar onze koopkracht verbetering. Door het al jarenlang uitblijven van indexering lopen gepensioneerden tot soms wel 20% achter op de loonontwikkeling van de werkende Nederlander. Daar zou volgens het kabinet nu een, zij het bescheiden, reparatie in plaats vinden. De eerste vraag aan Steven van Weyenberg van D66 ging daarover. We stelden dat D66 bij ouderen het imago heeft alleen maar op te komen voor de jongeren. Nou dat klopt volgens Van Weyenberg totaal niet. "Omdat we de frustratie van gepensioneerden snappen (...), hebben we actief meegewerkt aan een paar maatregelen om de koopkracht van ouderen zo veel mogelijk te herstellen. Bijvoorbeeld door een hogere ouderenkorting en een verlaging van belastingtarieven," zegt hij. Nou, verrassing, mijn netto inkomen is dit jaar met 5 euro per maand gedaald. Niet veel, maar toch! Bij 50PLUS regent het klachten. En Martin van Rooijen van 50 PLUS is ook niet blij met het feit dat het initiatief-wetsvoorstel om de komende vijf jaar met een rekenrente van 2% te werken

ROELOF JAN MULDER

zodat er weer geïndexeerd kan worden, vooralsnog op weinig ondersteuning kan rekenen. Gezien de geweldige buffers die de pensioenfondsen hebben opgebouwd, zou dit gemakkelijk kunnen. U krijgt op de algemene ledenvergadering (18 april a.s., zie de oproep op pagina 36) overigens ruim de

gelegenheid om hierover vragen te stellen want de directeur Toezicht Pensioenfondsen bij DNB, mevrouw Gisella van Vollenhoven, zal op onze ALV het woord voeren.

Een belangrijk programmaonderdeel op de ALV is ook de verkiezing van een nieuwe voorzitter. Het bestuur heeft bestuurslid Liesbeth Schaap bereid gevonden zich hiervoor kandidaat te stellen. Wit u kennis met haar maken, lees dan het interview in nr. 2 van 2017.

Tot slot: ook onze secretaris heeft het in zijn verslag op pagina 7 over het uitblijven van indexering, "vooral te wijten aan het feit dat de rente "gemanipuleerd" laag blijft." De fondsen beschikken over een enorm vermogen, op dit moment zo'n 1500 miljard euro. Genoeg om de pensioenen minsten 30 jaar te betalen, zonder dat er iets bijkomt. Maar er komt wél elk jaar een enorm bedrag bij, veel meer dan er moet worden uitgekeerd. En toch mag er niet geïndexeerd worden.

"Niet uit te leggen," vindt ook Peter Borgdorff, CEO van PFZW. En dat zegt genoeg!

De redactie wenst u veel leesplezier. —

AUTEUR:
ROELOF JAN MULDER

“
Tegenstellingen
in politiek
komen in
dubbel interview
duidelijk uit de
verf.
”

Colofon

Kwartaal tijdschrift van de BPP: Belangenvereniging Pensioengerechtigden Pensioenfonds Zorg & Welzijn (PFZW).

Aangesloten bij de NVOG: de Nederlandse Vereniging van Organisaties van Gepensioneerden.

Website

www.pfzw-belangenvereniging.nl

Hoofd- en eindredactie

Roelof Jan Mulder (Ons Pensioen),
Telefoon: 06 53842210
E-mail: roelof.j.mulder@planet.nl
Gitte Jansen-Nieudorp
(Pensioenbelangen)

Redactieleden

Jaap van der Spek, Eric van Eck,
Pierre Thijssen.

Medewerkers aan dit nummer

Audrey, Betty Berger, Rob de Brouwer, Ad van den Berg, Eric van Eck, Cees Michielse, Jaap van der Spek, Joop van Vliet, Marjoke Wessels, Ron Wessels, Pierre Thijssen.

Grafisch Ontwerp

William van Giessen

Afbeeldingen

pixabay.com
[Unsplash](https://unsplash.com/)

Druk en verzending

Senefelder Misset

Verantwoording

Het ledenblad 'Ons Pensioen' is het contactorgaan van de BPP en verschijnt vier keer per jaar. Ons Pensioen komt tot stand in samenwerking met 'Pensioenbelangen' (van de NBP). De meningen en visies in dit blad zijn niet noodzakelijkerwijs die van

het verenigingsbestuur. De redactie streeft ernaar de onderwerpen vanuit een breed en diverse perspectief te behandelen. Het is aan de lezer zelf om (mede aan de hand van meningen en visies in dit blad) tot eigen oordeelsvorming te komen. Voorts is de redactie niet verantwoordelijk voor de inhoud van advertenties en bijsluiters. Overname van (delen van) artikelen is toegestaan, met bronvermelding. De redactie plaatst met regelmaat reacties, artikelen en meningen van lezers. Reacties kunnen worden gezonden naar: roelof.j.mulder@planet.nl. De redactie behoudt zich het recht voor reactie niet, dan wel ingekort te plaatsen zonder daarover vooraf met de inzenders te overleggen. De redactie werkt met een redactiestatuut.

Bestuur

Vice-voorzitter: Jaap van der Spek
Secretaris: Cees Michielse
Penningmeester: Jaap Dijkstra
Leden: Jan van Pijkeren, Liesbeth Schaap, Baukje Vegter.

Ledenadministratie

Adreswijzigingen en opzeggingen graag als volgt doorgeven: ledenadministratie@pfzw-belangenvereniging.nl of Jan van Pijkeren, tel. 06-30 68 98 73. Opzeggingen gedurende het verenigingsjaar gaan in per 1 januari daaropvolgend.

Lid worden

De contributie bedraagt slechts €11 per jaar (meer mag natuurlijk ook!). Het partnerlidmaatschap is €5,50 per jaar. U kunt zich aanmelden via de website of via een brief met gegevens aan de ledenadministrateur. Betalingen kunnen worden overgemaakt op banknummer NL83 INGB 000 455 2579 (ING

Bank) t.n.v. Belangenvereniging Pensioengerechtigden PFZW.

In geval van overlijden

Bij overlijden stopt uw ouderdomspensioen van PFZW. Uw partner en kinderen hebben in principe recht op Partner- en Wezenpensioen. Ook hebben zij recht op een eenmalige slotuitkering die gelijk is aan drie maal het bruto maandbedrag van uw Ouderdomspensioen. Over die uitkering wordt geen belasting en zorgpremie ingehouden. Uw partner krijgt deze uitkering. Is er geen partner, dan krijgen de kinderen jonger dan 21 jaar de uitkering. Is er geen partner of wees is die aanspraak maakt op deze uitkering, dan kan deze worden uitbetaald aan de natuurlijk persoon die kosten heeft gemaakt in verband met uw overlijden. Bij overlijden stopt ook uw lidmaatschap van de BPP. Heeft u een partner die gerechtigd is tot een partnerpensioen van PFZW dan zal BPP onder gelijke voorwaarden en zonder kosten uw lidmaatschap graag omzetten in een lidmaatschap van uw partner. De pensioenbelangen van uw partner blijven op die manier behartigd.

Commissie Financiële Dienstverlening

In geval van problemen met PFZW over uw pensioenberekening, zoek contact op met de voorzitter van deze BPP-commissie: Cees Michielse (06-47856168) contact@pfzw-belangenvereniging.nl

Advertenties

Advertenties voor Ons Pensioen gaan samen met advertenties voor Pensioenbelangen. Meer info via Bondsbureau NBP: 070-3601921 of info@pensioenbelangen.nl. Tarieven op aanvraag.

Inhoudsopgave

3. Tweede Kamerleden en de pensioenproblematiek
4. Colofon
5. Inhoudsopgave
6. Actief zijn en blijven
7. Voorbereiding ALV en ledenwerving
8. Visie ouderenzorg richting 2030
9. Uit de pers
10. Uitersten in de Tweede Kamer.
Dubbelinterview met Steven van Weyenberg D66 en Martin van Rooijen 50PLUS
16. E-bike: vloek of zegen. Altijd de wind mee?
18. Levenstestament naast een gewoon testament nodig?
19. De eindfase van de pensioendiscussie
20. Hoe kil is Nederland? Over het afschaffen van de ANW compensatie
22. Limburgs mijnbouw verleden solidair met Groningen nu
23. De verhuizing. Een column
24. Pact voor ouderenzorg
25. Audrey's DeliCasa
26. Kruiswoordpuzzel en Cryptogram
28. Pas verschenen
29. Europa en onze pensioenen
30. Filmverslag en aandacht voor de aanslag op het Amsterdamse bevolkingsregister
32. De invloed van het rentebeleid van de ECB op de economie
36. Oproep Algemene Ledenvergadering BPP
38. Beter oud
39. Over de BPP en aanmeldingscoupon ALV

Actief zijn en blijven

“Als we niets doen gebeurt er niets”. Het zou een wijsheid van Johan Kruijff hebben kunnen zijn. Of: “Als zij de bal hebben kunnen wij niet scoren” en Hendrik Groen eindigt zijn laatste zin in de inmiddels populair geworden serie met: “Als je geen plannen maakt, is er geen toekomst”. Bij het ouder worden is het uitermate belangrijk zo lang mogelijk actief te zijn en te blijven.

AUTEUR:
JAAP VAN DER SPEK

Vitaliteit komt niet vanzelf. Je moet er wat voor doen, want anders gebeurt er niets. Dat geldt ook voor een vereniging als de BPP: Stil staan is achteruit gaan. Dat is het bestuur zich goed bewust. Zeker in een tijd, waarin verenigingen allemaal moeite hebben leden aan zich te binden. Hoe goed de doelstellingen ook zijn.

Het is inherent aan een vereniging van gepensioneerden dat er aan de bovenkant leden verdwijnen. Ook zijn er mensen die ‘Ons Pensioen’ wat ingewikkeld vinden en niet beseffen, dat het lidmaatschap belangrijk is voor de ondersteuning van de belangenbehartiging. Jarenlang werd de vermindering van het ledental gecompenseerd door nieuwe aanwas ‘van onderop’. Maar de animo van de laatste generatie babyboomers om zich aan te sluiten bij een belangenorganisatie als de BPP wordt minder. Niet een reden om bij de pakken neer te zitten. Wel om nog meer actief te gaan worden. Om nog meer plannen te maken. Zonder plannen geen toekomst.

In het komende jaar zult u als lid merken welke plannen het bestuur heeft gemaakt of nog aan het voorbereiden is. Op de Algemene Ledenvergadering 18 april vanaf 12.00 uur (noteer alvast de datum!) zullen we daar meer over vertellen.

Het zoeken van een nieuwe voorzitter heeft al in korte tijd een verheugend resultaat gehad. Ons bestuurslid Liesbeth Schaap is bereid deze functie van Peter Patijn over te nemen. Liesbeth weet na een aantal jaren bestuurslidmaatschap hoe de organisatievork in de steel zit en kent

het veld van de werkers in zorg en welzijn goed. Zij is zich ook aan het ‘scholen’ in de ingewikkelde materie van de pensioenen. Kortom, wij zijn blij haar in de Algemene Ledenvergadering te kunnen voordragen voor de functie van voorzitter. Hoeven wij ons alleen maar te buigen over de vraag wie de openstaande vacature als bestuurslid zou willen en kunnen invullen. Voelt u zich geroepen, of kent u iemand?? Graag horen we dat.

Naar verwachting zal er in 2018 veel gebeuren. In de grote wereldgemeenschap, maar ook in Nederland en in de directe omgeving. De kans is groot, dat de overheid zal afdwingen dat er eindelijk door de sociale partners een keer wordt besloten te komen tot een vernieuwd pensioenstelsel, waarbij de goede dingen van het bestaande stelsel bewaard blijven en waarbij de weeffouten eruit worden gehaald. En of er naast de aanpassingen van de salarissen in onderwijs, bouw en zorg ook nog iets gedaan gaat worden aan de koopkracht van gepensioneerden? Zorgen hebben we nog over de zorg en de stijgende zorgkosten. Hoe houden we met behoud en verbetering van de zorg de kosten in de hand?

Het is van groot belang dat een vereniging als de BPP actie is en blijft. Plannen maakt voor de toekomst. Zonder activiteit en zonder plannen is er geen toekomst. De BPP als Hendrik Groen. —

Vorbereiding ALV 2018 en ledenwerving

AUTEUR: CEES MICHIELSE

Intern

Het bestuur is de afgelopen periode vooral druk geweest met de voorbereiding van onze Algemene Ledenvergadering (ALV) 2018. De agenda is voorlopig vastgesteld en deze treft u elders in het blad aan met de oproep u aan te melden wanneer u aanwezig kunt zijn.

Wij hebben de directeur Toezicht Pensioenfondsen van De Nederlandsche Bank, mevrouw Gisella van Vollenhoven, bereid gevonden een inleiding te houden en een discussie met de aanwezigen te voeren. Het voorlopige thema dat is afgesproken is: Perspectieven op pensioentoezicht; over pensioenbeleid, governance van pensioenfondsen en de financiële positie van pensioenfondsen.

Mochten actuele ontwikkelingen in de SER en/of de politiek daartoe aanleiding geven dan zal zij daar ook op ingaan.

Veel aandacht van het bestuur was daarnaast nodig voor de ledenontwikkeling.

Nader onderzoek heeft ons geleerd dat de wijze waarop wij onze boodschap uitdragen verbeterd kan en zal worden. Meer toegankelijke artikelen in dit blad, de nieuwsbrieven en de website, maar ook een beter gebruik van de sociale media waaronder facebook is de boodschap die het bestuur omarmt heeft. Gewerkt wordt aan realisatie daarvan waarbij ook een nieuwe wervingsfolder, gereed en beschikbaar bij de ALV, als ondersteuning wordt gemaakt.

Dit alles gevoegd bij de aandacht die het bestuur maandelijks geeft aan onze externe vertegenwoordigingen zoals de Pensioenraad PFZW, PGGM&CO, de diverse commissies van de NVOG en de contacten met politiek en zusterorganisaties betekent een toemend tijdsbeslag voor alle bestuursleden.

In dat kader is het verheugend te kunnen melden dat wij ons bestuurslid Liesbeth Schaap bereid hebben gevonden kandidaat te zijn voor de vacature van voorzitter van de BPP. Als de ALV in april instemt met deze voordracht hopen wij het bestuur op korte termijn te completeren. Heeft u belangstelling laat het ons dan nu alvast weten. Enige deskundigheid op het gebied van pensioenen en/of zaken als zorg en wonen voor ouderen wordt op prijs gesteld.

Extern

Graag hadden wij bij de externe bezigheden van het bestuur melding gemaakt van tenminste enige voortgang in de discussie over de stelselherziening. Maar op dat front lijkt er helaas weinig te gebeuren en is er tussen partijen in de SER sprake van een voortdurende patstelling.

En dat terwijl de pensioenfondsen, ondanks opnieuw goede beleggingsresultaten in 2017, nog steeds niet kunnen indexeren op enkele uitzonderingen na die dit gedeeltelijk wel kunnen. En de vooruitzichten voor PFZW en andere fondsen zijn ook voor de komende jaren niet positief omdat de rente nog steeds gemanipuleerd laag blijft.

De poging in de politiek vanuit 50PLUS, tijdelijk enige versoepeling in de rekenmethodiek aan te brengen, strandde op brede tegenstand van vele andere partijen. Wij hadden sympathie voor dit voorstel terwijl wij eigenlijk een meer structurele oplossing wensden. Mogelijk gebeurt dit bij de evaluatie van het Financieel Toetsingskader (NFTK) dat dit voorjaar plaats heeft. Maar zeker is dat allerm minst al zullen wij daarvoor krachtig pleiten. Het kan echter gelet op de verhoudingen in de politiek nog steeds vooruit geschoven worden en pas bij een stelselherziening aan de orde komen. En dat duurt naar onze overtuiging echt te lang. —

Visie ouderenzorg richting 2030

De commissie Zorg, Welzijn, Wonen en Mobiliteit van de NVOG/KNVG heeft onlangs haar visie geformuleerd over de zorg voor ouderen richting 2030. Waarom 2030? Omdat in een advies aan de regering aangegeven is dat mede gezien de toenemende vergrijzing in de komende jaren de vraag naar zorg voor ouderen omstreeks dat jaar haar hoogtepunt zal bereiken.

AUTEUR:
JOOP BLOM

- Uitgangspunten zijn:
- **Veel aandacht voor preventie en vroeg signalering**
Preventie is een belangrijke voorwaarde om de toenemende vraag naar zorg in de hand te houden.
 - **Regionalisering van de zorg: waar dit mogelijk en nuttig is**
Dit betreft zowel financiering als een intensieve samenwerking van de zorgverleners in een regio. Goed voorbeeld is nu de samenwerking in Uden met één regionaal budget dat is verstrekt door de gezamenlijke zorgverzekeraars CZ en VGZ.
 - **Het ontwikkelen van een integrale visie op lokaal niveau**
De lokale overheid als aanjager en met betrokkenheid van alle partijen. Dit is ook het voortborduren op en uitbreiden van de invloed van de gemeente op de lokale zorg.
 - **Ontschotting van de zorg**
Niet 'denken in hokjes' maar ervoor zorgen dat de patiënt centraal staat en dat de gezamenlijke zorgverleners dienend zijn voor hen.
 - **Toepassen van het concept: Positieve Gezondheid**
De gehele mens moet centraal staan en niet zijn ziekte! De organisatie van de zorg is nog veel te veel ziektegericht, zie maar de afdelingen in een ziekenhuis!
 - **Stimuleren van de zorg (dichtbij) thuis** (voor zover dit verantwoord is. Pas opname in een ziekenhuis als dat strikt nodig is!

- **Stimuleren van eigen regie en eigen verantwoordelijkheid**
Dit is afhankelijk van de situatie waar in iemand verkeert.

Uiteraard moet er ook aandacht zijn voor de betaalbaarheid van de zorg. Op dit moment betaalt iedere volwassene in Nederland ongeveer € 5.700 aan de zorgkosten per jaar. Dit is een gemiddeld bedrag. Dat wordt betaald via de nominale premie aan de zorgverzekeraar, het gemiddelde eigen risico (€ 385 per volwassene), de inkomensafhankelijke premie die wordt ingehouden op het pensioen en het loon, de premie voor de langdurige zorg in verpleeghuizen en psychiatrische inrichtingen die verwerkt is in de eerste en tweede schijf van de inkomstenbelasting/loonbelasting en de eigen bijdragen die moeten worden betaald bij opname in een verpleeghuis. Ten slotte wordt nog een belangrijk deel van de kosten, ongeveer 25%, betaald uit de belastingen, waar wij allemaal aan bijdragen.

Bijna een derde van de overheidsuitgaven bestaat uit de kosten van de zorg. Dit kan alleen maar worden verlaagd als de vraag naar zorg enerzijds wordt verminderd door preventie en een verminderende vraag naar zorg en anderzijds een betere en efficiëntere zorgorganisatie. Dat wordt mede bereikt door de hierboven vermelde visie proberen te effectueren. —

(Zie ook www.zorgin2030.nl.)

Uit de pers

ACTIZ ROEPT MINISTERS OP DE ACUTE ZORG VOOR KWETSBARE OUDEREN ANDERS TE ORGANISEREN

Jaarlijks bezoeken 800.000 65+ers de spoedeisende hulp (SEH). Van deze 800.000 mensen worden 543.000 mensen na een SEH-bezoek opgenomen in het ziekenhuis. In slechts 40% van de SEH-opnames blijkt het om noodzakelijk medisch specialistische zorg te gaan. Jaarlijks belanden er als gevolg hiervan zo'n 322.000 ouderen (65+) vermijdbaar in een ziekenhuisbed. Dit blijkt uit onderzoek van ActiZ, de branchevereniging van bijna 400 organisaties die actief zijn op het gebied van zorg en ondersteuning aan ouderen, (chronisch) zieken en jeugd, naar de feiten van de acute zorg, ook wel spoedzorg genoemd.

Dat is op jaarbasis gerekend over 4100 bedden € 1,4 miljard aan ziekenhuiskosten. De noodzakelijk geschatte investering in de eerste lijn (wijkverpleging, eerstelijnsverblijf, specialisten ouderengeneeskunde) is circa € 700 miljoen. ActiZ pleit voor een integrale aanpak omdat geen enkele partij in de keten dit alleen kan oplossen. De samenwerking tussen huisartsen, wijkverpleging, ziekenhuizen en specialisten ouderengeneeskunde is cruciaal om te komen tot oplossingen voor de overbelast geraakte spoedzorgketen. Ook de verzekeraars en de gemeenten hebben een belangrijke rol in deze aanpak.

(www.actiz.nl)

KBO-PCOB ROEPT OUDEREN OP TOT '40 DAGEN GEEN DRUPPEL'

Problematisch alcoholgebruik onder senioren is een veel voorkomend verschijnsel. Voor veel senioren is drinken een ingeburgerde, dagelijkse gewoonte. Liefst vier van de tien senioren drinkt naar eigen zeggen te veel alcohol, zo blijkt uit onderzoek van KBO-PCOB. Om de bewustwording rond de gevolgen van alcohol te vergroten, roept de grootste seniorenorganisatie van Nederland op om vanaf woensdag 14 februari 40 dagen geen druppel te drinken.

([KBO-PCOB](http://www.kbo-pcob.nl))

ROBOTS MOETEN BINNEN TWEE JAAR ZORG BIEDEN AAN 80 PROCENT VAN DE JAPANESE OUDEREN

De Japanse overheid wil dat tegen 2020 tachtig procent van de hulpbehoevende ouderen wordt verzorgd door robots. Japan gaat gebukt onder een ernstige vergrijzing van de bevolking. De verwachting is dat er tegen 2025 een gigantisch tekort is aan verplegend personeel. Om dat probleem op te lossen, wordt er momenteel veel geïnvesteerd in de ontwikkeling van robots die ouderen kunnen verzorgen. Binnen enkele jaren moet er technologie zijn die ouderen uit bed helpt en in een rolstoel kan zetten. Ook komen er robots die hulpbehoevendenden in en uit bad kunnen halen en wordt er hard gewerkt aan apparaten die kunnen voorspellen wanneer ouderen naar het toilet moeten.

Directeur van het onderzoek naar robotinnovatie in Japan, dr. Hirohisa Hirukawa, zegt dat de technologie als doel heeft om het werk van verplegend personeel te verlichten en de autonomie van mensen die nog thuiswonen zoveel mogelijk te behouden. De robots lijken geenszins op mensen. Het onderzoekscentrum van Hirukawa wil vooral dat er slimme technologie komt die mensen kan helpen in specifieke situaties.

Een voorbeeld daarvan is een soort elektrisch looprek dat signaleert wanneer een wandelaar omhoog loopt en dan een boost geeft. Loopt iemand een heuvel af dan remt het apparaat automatisch. De volgende prioriteit is draagbare technologie die mensen op het juiste moment naar het toilet begeleidt.

(www.msn.com)

NIEUW WOONCONCEPT VOOR OUDEREN: SAMENZIJN EN GEZELLIGHEID

Ouderen die alleen wonen zijn op zoek naar meer gezelligheid en samenzijn en daarom worden verlaten verpleeg- of verzorgingstehuizen tegenwoordig omgebouwd tot luxe appartementen met op elke gang een eigen woonkamer. Bijvoorbeeld in Rotterdam, waar het project 'De Zorgbutler' staat. Ouderen wonen er zelfstandig, maar de diverse zorgondernemers die ook in het pand zijn gevestigd kunnen waar nodig zorg verlenen als ouderen daar een budget voor hebben gekregen. Dat meldt NOS. "Je moet het zien als een soort buurthuisjes waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Ze drinken er koffie en maken plannen voor de rest van de dag", aldus zorgondernemer Hans van Putten. Het plan is om verspreid door het land zo'n vijftig complexen te plaatsen waar ouderen die niet meer alleen willen wonen zich kunnen huisvesten.

([Nationale Zorggids](http://www.nationalezorggids.nl))

De uitersten in de Tweede Kamer

Steven van Weyenberg (44) is al jaren pensioenwoordvoerder van D66 in de Tweede Kamer. Hij is voorstander van een verbeterd pensioenstelsel, naar zijn zeggen, voor jong en oud. Sinds de laatste Kamerverkiezingen heeft hij in Martin van Rooijen (75) van 50Plus een nieuwe en geduchte tegenspeler gekregen. Van Rooijen weet veel van pensioenen en is vanwege een vroeger Kamerlidmaatschap (hij was ook staatssecretaris) ook goed thuis in 'Den Haag'. De moeite waard dus om ze beiden te interviewen.

AUTEUR:
JAAP VAN DER SPEK

Martin van Rooijen ontmoeten we op een kleine kamer in een gedeelte van het Kamergebouw dat vroeger een hotel was. De kamer is klein, omdat het een verbouwde badkamer is geweest. Aan de wand hangen foto's van belangrijke ontmoetingen, van een schaatser en van een groepje wielrenners met middenin een jonge Van Rooijen. Fietsen doet Van Rooijen nog steeds, maar hij moet zich er, gelet op de grote tijdsinspanningen, tegenwoordig wel echt toe zetten.

Van Weyenberg ontmoeten we in het oude gedeelte. In de besprekkamer staan 'luie' fauteuils en een oud leren bank. In een hoek een doos met allerlei opbergboeken en een weggelegd bordje 'Hans van Mierlo Suite'. Een kamer om je thuis te voelen.

De eerste vraag aan hem is: "D66 heeft bij ouderen het imago alleen maar op te komen voor jongeren. Klopt dat imago?" Van Weyenberg veert op: "Dat is beslist niet zo. Omdat we de frustratie van gepensioneerden snappen, dat er al zo lang niet is geïndexeerd, hebben we actief meegewerkt aan een paar maatregelen om de koopkracht van ouderen zoveel mogelijk te herstellen. Bijvoorbeeld door een hogere ouderenkorting en een verlaging van belastingtarieven".

Voordat we over de eventuele vernieuwing van het pensioenstelsel gaan praten, kijken we even terug op het Kamerdebat over het initiatiefwetsontwerp van 50Plus, verdedigd door Martin van Rooijen. Om kortingen te voorkomen wil 50Plus de rekenrente, waarmee de dekingsgraad van pensioenfondsen wordt berekend, gedurende vijf jaren voorzien van een bodem van 2%. Of, als dat eerder is, tot het moment dat de rente weer omhoog gaat als het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB), m.b.t. de aankoop van obligaties, stopt. Kamerbreed was er waardering voor dit initiatief, vooral omdat er meestal alleen maar wordt geroepen dat de huidige rekenrente niet deugt, zonder dat er alternatieven komen. Maar zo niet bij Martin van Rooijen. Al 1½ jaar geleden is hij gestart met de activiteiten om zover te kunnen komen. Wij vragen hem om zijn eerste reactie op het verloop van dit Kamerdebat,

Van Rooijen: "Mooi is dat voor het eerst Kamerbreed de rekenrente als onderwerp aan de orde is geweest. Daarvoor mocht en kon er niet in de Kamer over worden gesproken. Alsof het onderwerp in beton was gegoten! Maar ik denk wel dat duidelijk is geworden, dat alle partijen willen voorkomen dat er moet worden gekort. Dat betekent naar mijn mening dat ze impliciet ook zeggen, dat er iets

aan de rekenrentemethodiek niet goed is. Maar de regeringspartijen, vooral de VVD en D66, denken nog in de illusie van een snel invoeren van een vernieuwd stelsel als oplossing. Als er niets aan de rekenrente gebeurt, dan gaat het ook in een nieuw stelsel fout. Bij GroenLinks merk ik wel verandering van denken. Mijn partij is vooral benieuwd naar wat de PvdA gaat doen.

Met Pieter Omtzigt van het CDA heb ik voor de indiening van mijn initiatiefwet besproken of hij niet mee zou willen doen. Hij is het met het beleid van de ECB helemaal niet eens en zijn Senaatsfractie heeft Omtzigt ook aangeraden om met ons mee te doen. Hij heeft verder niet op mijn voorstel gereageerd. Ik denk dat hij tijdens het debat geen ruimte binnen de regeringscoalitie heeft gevoeld om achter onze voorstellen te gaan staan. Jammer."

Van Weyenberg kijkt op een andere manier terug op het debat: "Inderdaad is niemand in de Kamer gelukkig met het feit dat pensioenfondsen al lang niet meer de pensioenen kunnen indexeren en dat kortingen dreigen. Daarom hebben ook wij, zoals al gezegd, gezocht naar wat compenserende maatregelen. Door het nieuwe FTK (de financiële spelregels waar pensioenfondsen aan moeten voldoen; red.) hebben we bovendien kunnen voorkomen, dat pensioenfondsen nu al zouden hebben moeten korten. Maar wat 50Plus doet, is het doorschuiven van de risico's naar de toekomst. Daar zijn verschillende wetenschappers helder over. Zolang je één grote pensioenpot hebt en een nominale zekerheid van een bepaalde uitkering belooft, moet je voorzichtig zijn en zitten we vast aan de risicovrije rente als rekenrente. Rendementen mag je natuurlijk meetellen, maar pas als ze echt gerealiseerd zijn. Eerst verdienen, dan uitkeren! Bovendien, als je nu tijdelijk aan de afspraken over de rente gaat morrelen, dan gaat dat morrelen door. Want wat zeg je dan over vier of zes jaar? Daarom zie ik ook niets in het voorstel van de organisaties van gepensioneerden om nu al te gaan werken met de Macro Stabiele Rentevoet (MSR)."

Van Rooijen steunt de MSR, Van Weyenberg niet

Los van de discussie over het tijdelijk bevriezen van de rekenrente op 2%, steunt 50Plus wel de ouderenorganisaties in hun streven de Macro Stabiele Rentevoet te gaan hanteren. "We moeten toe naar een, bijvoorbeeld door de onafhankelijke commissie parameters vastgesteld, rekenrendement (in plaats van rekenrente). Dat is veel stabielier. De Macro Stabiele Rentevoet (MSR) zou dat kunnen zijn. Daarmee haal je ook de ongelijkheid weg, dat fondsen voor de bepaling van de premie wel met een verwacht rendement mogen rekenen en voor de verplichtingen (wat je in kas moet hebben om te kunnen uitkeren) niet. Die discrepantie is één van de weeffouten in het huidige stelsel. Die moet er dus uit".

Steven van Weyenberg reageert: "D66 is ook kritisch als het gaat om de gedempte premie en de discrepantie tussen de berekening van de premie en de verplichtingen. Dat is één van de redenen, waarom we willen dat hiernaar gekeken gaat worden in de komende evaluatie van het nieuwe Financiële Toetsingskader (FTK). De gedempte premie mag niet nadelig zijn voor gepensioneerden, want dan heb je het evenwicht aangetast".

Van Rooijen is van oordeel dat we de zekerheid moeten loslaten en dat we af moeten van de veel te grote buffers. Banken moeten rekenen met buffers van 7 tot 8% en verzekeraars met buffers van 4%. "Dan is het toch heel raar, dat pensioenfondsen buffers van 25% moeten hantieren. Terwijl je al gebruik maakt van de veel te voorzichtig gekozen, zogenoemde, risico vrije rente. Heel Europa kijkt wat dat betreft met verbazing naar ons land".

Van Weyenberg: "In de huidige systematiek zitten veel problemen, omdat we nominale uitkeringen beloven. Daarom moeten we snel naar een vernieuwd stelsel, waarin meer kansen zitten voor indexeringen, maar waar ook risico's aan verbonden zijn. Daarover moeten we dan helder zijn. Dan heb je de rekenrente minder nodig en wordt het pensioen van gepensioneerden veel minder gevoelig voor de stand van de rente. En daar wordt

“
Inderdaad is
niemand in de
Kamer gelukkig
met het feit
dat pensioen-
fondsen al lang
niet meer de
pensioenen
kunnen
indexeren en
dat kortingen
dreigen.
”

Kort CV van Steven van Weyenberg (1973)

Drs. S.P.R.A. (Steven) van Weyenberg werd op 21 maart 1973 geboren in Gent (België). Hij behaalde zijn gymnasium diploma op de scholen gemeenschap 'West Friesland' in Hoorn. Na het afronden van zijn studie Algemene Economie en Internationale betrekkingen aan de Universiteit van Amsterdam ging hij veertien jaar lang werken als ambtenaar bij het Ministerie van Economische Zaken. Daar bekleedde hij diverse directiefuncties tot hij in 2010 overging naar het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid waar hij benoemd werd tot Directeur Relatiebeheer, Uitvoeringsontwikkeling en Aansturing. Van 2011 tot 2012 was hij directeur Naleving bij datzelfde ministerie.

Bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2012 stond hij als achtste op de kandidatenlijst van D66 en werd hij gekozen als lid van de Tweede Kamer. Sindsdien is hij onafgebroken lid geweest van het parlement. Van Weyenberg beheert voor D66 de portefeuilles AOW en pensioenen, arbeidsmarkt, arbeidsongeschiktheid, zzp'ers en belastingen.

Van Weyenberg komt regelmatig in het nieuws als woordvoerder pensioenen voor D66.

iedereen beter van. In het nieuwe stelsel kan wel verschil worden gemaakt tussen de werknemers die pensioen opbouwen en reeds gepensioneerden”.

Van Rooijen is het eens met de organisaties van gepensioneerden, dat we moeten afstappen van een beleggingsstelsel, waarbij pensioenfondsen naarmate mensen ouder worden voorzichtiger (risico-arm) gaan beleggen. Het zogenoemde 'life cycle'-beleggen. Het is veel verstandiger om uniform te beleggen. Dat wil zeggen het aanhouden van dezelfde beleggingsmix tussen risico-vol(ler) en risico-arm beleggingen van begin tot eind (overlijden). Dat levert uiteindelijk meer rendement op. Bovendien heeft onderzoek van de Pensioenfederatie juist aangetoond dat ouderen meer bereid zijn risico's te nemen dan jongeren.

Dat laatste ontkent Van Weyenberg niet. Toch is hij van oordeel dat het verstandig is om gepensioneerden meer rust te geven door minder risicovol te beleggen naarmate iemand ouder wordt. Maar wel met nog steeds een deel risico-beleggen: “Je wilt voorzichtig zijn met het geld waar gepensioneerden morgen hun huur en hun boodschappen van moeten betalen”.

Op de opmerkingen, dat het toch raar is om kortingen te laten plaatsvinden, terwijl er een vernieuwd stelsel aan zit te komen, doet Van Weyenberg een verrassende uitspraak: “Als een pensioenfonds onomkeerbaar heeft besloten tot de overgang naar een vernieuwd stelsel, dan wil ik mij er wel hard voor maken, dat zij dan niet vlak van te voren hoeven te korten vanwege 'oude' financiële spelregels”.

Vernieuwing pensioenstelsel

Langzamerhand zitten we al op het spoor van het tweede gespreksonderwerp, de vernieuwing van het pensioenstelsel. Het is bekend dat D66 voorkeur heeft voor persoonlijke potjes met veel keuzevrijheid.

Wat is nu (binnen het regeerakkoord) het ideale pensioenstelsel dat D66 voor ogen staat? Van Weyenberg: “We willen dat helder is welk deel van de pensioenpot voor jou is. Nadrukkelijk wil ik daarbij zeggen, dat we dan wel samen beleggen en het langlevens risico blijven delen. We staan volop achter wat in het regeerakkoord staat, het bouwen aan persoonlijk vermogen binnen een collectief systeem. Die persoonlijke opbouw binnen dat systeem maakt het voor mensen inzichtelijk en herstelt het vertrouwen. Je bent dan ook van de discussie af of ouderen niets voor de jongeren overlaten, dan wel dat de ouderen nu terecht teleurgesteld zijn dat pensioenfondsen hun beloftes niet kunnen waarmaken. Je hebt inzicht in de opbouw van je eigen pensioenvermogen en de kans

op een goed pensioen neemt toe terwijl gepensioneerden minder renterisico lopen. In het regeerakkoord hebben we ook afgesproken dat er een beperkte (positieve) buffer kan blijven bestaan”.

Van Rooijen reageert door eerst te verwijzen naar het verkiezingsprogramma van 50Plus, waarin staat dat het bestaande stelsel kan worden gehandhaafd als je bereid bent een vaste rekenrente te hanteren van 4%. Omdat daar is inbegrepen een inflatie van 2%, zou je ook kunnen zeggen een rekenrente van 2%. Verder zou je de weeffouten van het huidige stelsel eruit moeten halen, zoals het opbouwen van veel te grote buffers, het rekenen met de risicovrije rente in plaats van een verantwoord rekenrendement en het vasthouden aan zekerheden. Van Rooijen is grote voorstander van het loslaten van de (nu schijn-)zekerheid, waardoor dan gemiddeld een beter pensioen kan worden opgebouwd. Dat rekenrendement (bijvoorbeeld de eerder genoemde door de commissie parameters vastgestelde MSR) voorkomt ook het risico dat er nu is, te weten dat de rente weer omhoog gaat en dat daardoor pensioenfondsen weer ruim kunnen indexeren, ook al zijn de rendementen (opbrengsten van beleggingen) bijvoorbeeld nul. Dan geef je pas echt meer geld uit, dan er aan vermogen wordt opgebouwd!

“Maar, wacht even”, reageert Van Weyenberg: “Zoals gezegd, zo'n hoge rekenrente betekent fors risico doorschuiven naar werkenden en jongeren. En er zijn meer redenen om een vernieuwing te willen realiseren. Niet alleen zie je al ontwikkelingen dat ondernemingen in grote getale overgaan naar premie gestuurde regelingen. Maar we leven langer en de arbeidsmarkt is zeer flexibel geworden. We moeten naar een systeem toe, waarbij mensen hun opgebouwde pensioen gemakkelijk mee kunnen nemen naar een ander pensioenfonds (van een andere werkgever) en waarbij zelfstandigen hun pensioenopbouw ook met zich mee kunnen nemen”.

Vraag: “Bent u dan toch voorstander van de verplichting aan zzp'ers om mee te doen?” Van Weyenberg begint te lachen: “Nee, dat niet. Het moet voor hen aantrekkelijk worden om mee te doen. Een goed systeem moet verleiden. Maar we vinden wel, dat zelfstandigen met een uurbedrag tot bijvoorbeeld € 18,= moeten worden aangemerkt als 'in loondienst'. Dan heb je de ongelijkheid op de arbeidsmarkt ook weggehaald”.

Impasse bij de SER

De SER (Sociaal Economische Raad) heeft al enige tijd geleden gedachten voor een vernieuwd pensioenstelsel geformuleerd. Ook de organisaties van gepen-

sioneerden en ouderen hebben daarover mee kunnen praten. De vakbonden zijn daar nog niet mee akkoord gegaan, dus zijn het voorlopige ideeën. In de voorstellen is verwerkt dat pensioenfondsen mogen/kunnen kiezen of ze bij het oude systeem willen blijven, dan wel dat ze over willen gaan naar een vernieuwd stelsel.

In het vernieuwde stelsel is er ruimte voor het opbouwen van persoonlijk vermogen binnen een collectief systeem, waarbij met een andere rekenrente zal worden gewerkt. Tenminste voor jongeren. Hoe dat voor gepensioneerden en oudere werknemers zal zijn, is nog maar de vraag. Maar voorlopig gaat de SER ervan uit, dat voor de gepensioneerden ook gewerkt gaat worden met een voorzichtig rendement in plaats van de nu gehanteerde risicovrije rente.

In de SER-plannen is sprake van een overgangstermijn van de laatste 10 jaren van iemands betaald werkzame leven. Zo zou je dan in die overgang groeien van een persoonlijke opbouw naar een collectief uitkeringsstelsel. Van Rooijen vindt dat het dan veel te ingewikkeld wordt: "Eén van de belangrijke redenen van voorstanders om tot een vernieuwd systeem te komen, is dat het beter uit te leggen moet zijn dan het huidige systeem. Mede daardoor zou het vertrouwen kunnen worden hersteld. Met zo'n overgang maak je het ongelooflijk ingewikkeld en dus gooi je met het badwater het kind weg. Ik ben daar dus beslist niet voor!"

Dat dit een ingewikkeld onderdeel is, erkent ook Van Weyenberg: "Daarover en over de hele transitie zullen we nog goed moeten praten. Eerst maar zien, waar de SER mee komt".

Van Weyenberg: "D66 is er voorstander van gepensioneerden de mogelijkheid te geven op de pensioendatum te kiezen voor een uitkering 'ineens' van 10%. Dat kan bijvoorbeeld worden gebruikt voor de aflossing van de hypotheek. Of voor andere dingen. Net met pensioen wil je misschien graag een reis maken, omdat

je nog fit bent, terwijl je later minder nodig hebt. Dat moet tot een bepaalde grens kunnen. D66 wil meer ruimte voor maatwerk en persoonlijke keuzes."

Van Rooijen is het daarmee niet eens: "Je onttrekt geld aan het geheel en dat betekent dat je later minder pensioen hebt, want dat geld kan verder niet worden belegd".

"En dan nog wat. Ik zie grote problemen ontstaan na eventuele uitspraken te zijner tijd van het Europese Hof van Justitie over eigendomsrechten. Bij een overgang naar een nieuw of vernieuwd systeem kan het zijn dat er sprake is van een forse eis tot schadevergoedingen omdat in pensioenfondsen opgebouwd eigendomsrecht wordt aangetast, zonder dat al die miljoenen pensioendeelnemers daarmee

persoonlijk akkoord zijn gegaan."

Van Rooijen besluit met de opmerking dat er wel weeffouten uit het huidige systeem moeten worden gehaald, maar dat er verder geen redenen zijn om ons stelsel te veranderen. "Nu al begrijpen ze in Europa niet wat wij in Nederland aan het doen zijn!" Vlak voordat hij weg moet (Kamerleden hebben een volle agenda), wil hij nog wel kwijt, dat de ouderenorganisaties een structurele plek (bijvoorbeeld de pensioencommissie van de SER) moeten hebben aan tafels waar gediscussieerd wordt over pensioenen.

Van Weyenberg herhaalt nog eens dat er, wat hem betreft, echt een vernieuwing moet komen, willen we de problemen in het huidige stelsel kunnen oplossen en om de andere door hem reeds genoemde redenen. "Ik hoop dat de SER nu snel met een oplossing komt. We praten al jaren. Het wordt tijd voor actie!"

Dank aan beide parlementsleden voor hun tijd en helderheid! —

MARTIN VAN ROOIJEN

Foto: Geert van Tol

Geef uw testament een missie

Kort CV van Martin van Rooijen (1942)

Drs. M.J. (Martin) van Rooijen werd op 31 juli 1942 geboren in Drunen, Noord-Brabant. Hij studeerde aan de Rijksbelasting Academie te Rotterdam en deed in 1967 doctoraal examen Bedrijfseconomie (fiscaal-economische studierichting) aan de Nederlandse Economische Hogeschool te Rotterdam.

Van Rooijen vervulde vervolgens diverse functies in het bedrijfsleven en de politiek. Zo bekleedde hij management functies bij Shell Nederland, bij de NAM en Nuon, en was hij partner en consultant bij Coopers & Lybrand. Verder was hij voorzitter van de sectie betaald voetbal van de KNVB en voorzitter van de Koninklijke Nederlandse Atletiek Unie.

Voor de KVP was Van Rooijen van 1973 tot 1977 Staatssecretaris voor Fiscale Zaken in het kabinet Den Uyl. In 1977 werd hij via een opvolgersbaan lid van de Tweede Kamer voor het CDA. Na drie jaar stapte hij over naar het bedrijfsleven. Hij pakte zijn politieke loopbaan weer op toen hij in 2015 gevraagd werd om lid te worden van de politieke partij 50PLUS. Daar werd hij lid van de Eerste Kamer. Sinds 21 maart 2017 is hij lid van de Tweede Kamerfractie van de 50PLUS-partij. Hij is woordvoerder financiën, pensioenen, defensie en buitenlandse zaken.

Mensen met een Missie in uw testament

Mensen met een Missie is er voor mensen die leven onder moeilijke omstandigheden. Mensen die dagelijks te maken hebben met onrecht en discriminatie. Wij investeren in mensen. Zodat zij voor zichzelf en hun gemeenschap kunnen opkomen en hun leven kunnen verbeteren. Dit doen we in Afrika, Azië en Latijns Amerika.

Wilt u deze mensen steunen, ook als u er niet meer bent?

Contact: Julie Mingeli 06 - 57 78 29 64

juliemingeli@mensenmeteenmissie.nl

mensenmeteenmissie.nl/testament

E-bike: vloek of zegen?

In Nederland waait het bijna altijd en meestal heb je wind tegen. Het is niet voor niets dat de fietsen met elektrische trapondersteuning (e-bikes) worden verkocht met de reclameslogan 'altijd wind mee'. Je komt nog eens ergens, krijgt frisse lucht en beweging, je gaat lekker snel en je wordt er niet gauw moe van. Ideaal dus. Tot het moment dat de fiets je te snel af is en je onderuit gaat.

Het aantal verkeersongelukken met e-bikes neemt toe, vooral onder ouderen. Sinds 2014 zijn zeker 79 e-bikers in Nederland om het leven gekomen bij een verkeersongeval, blijkt uit nieuwe politiecijfers, meldt het AD op 21-9-2017. Vooral senioren lopen gevaar: 87% van de verkeersdoden op een e-bike is 60 jaar of ouder. De politie vindt het zorgwekkend en adviseert e-bikers dringend om een helm te dragen. Veilig Verkeer Nederland en de Fietsersbond adviseren ouderen een cursus/training te volgen alvorens de weg op te gaan.

We kunnen toch allemaal fietsen?

De ouderen van nu hebben bijna allemaal als kind leren fietsen en dit hun hele leven gedaan. Een flink aantal van ons heeft het lang zonder auto gesteld en door weer en wind gefietst. Zonder helm en zonder problemen. En zouden we dan nu op cursus moeten en met zo'n stomme helm op moeten rijden? En dan zeker ook nog een glimmend pakje aan. Mooi niet. Of toch wel?

Verskil tussen e-bikes en fietsen

Een gewone, niet meer zo jonge, fietser rijdt tussen de 16 en 18 km/uur. Een e-bike ondersteunt tot 25 km/uur en je bereikt die snelheid zonder veel inspanning. Je hebt dus niet in de gaten dat je anderhalf keer zo snel gaat als vroeger. Als je sneller gaat, moet je meer afstand houden. Dat valt niet mee in het hedendaagse verkeer. Met de leeftijd neemt de reactiesnelheid

af en de combinatie van meer snelheid, druk verkeer en trager reageren leidt gemakkelijk tot een noodstop of erger. Bij een noodstop blijkt de e-bike ook nog eens twee keer zo zwaar te zijn als je oude fiets en jij bent toch iets minder sterk dan vroeger. Het hoge gewicht van de e-bike maakt de fiets instabiel, zodat je gemakkelijk aan het slingeren komt. Als je geluk hebt, valt alleen je fiets op de grond.

Fietsverkeer drukker

Vroeger hadden we allemaal een fiets. Je was al heel gewaagd bezig als ie niet zwart was. Vandaag de dag deel je het fietspad met veel meer en andere fietsers dan vroeger. Racefietsers zonder bel die schreeuwen dat je aan de kant moet, kinderen die met drie of meer naast elkaar rijden, ouderen die hardnekkig met zijn tweeën naast elkaar rijden en niet kunnen beslissen wie er achter gaat rijden als je belt, elektrische fietsen en scooters die met een rotgang langskomen, het fietspad is niet meer wat het geweest is.

Helmplicht?

De politie vindt het verstandig als berijders van een e-bike een helm opzetten. Woordvoerder Rob Stomphorst van Veilig Verkeer Nederland is het in het AD eens met dat advies, maar is net als de Fietsersbond tegen een helmplicht. 'Zo'n helm heeft bij een botsing op hoge snelheid vaak geen toegevoegde waarde', zegt Wim Bot van de Fietsersbond in het AD. Bot ziet in plaats van een helmplicht voor

fietsers liever dat de maximumsnelheid in de bebouwde kom voor auto's omlaag gaat van 50 naar 30 kilometer per uur. Dat zou de veiligheid veel sterker verbeteren. Bovendien blijkt uit onderzoek dat beduidend minder mensen gaan fietsen als ze een helm moeten dragen. En dat wil ook niemand.

Volgens de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid biedt een fietshelm optimale bescherming tegen hoofdletsel tot een impactsnelheid van ongeveer 20 km/uur. Door een fietshelm neemt het risico op ernstig hoofdletsel met meer dan 65% af. Bij een frontale botsing met 20 km/uur van je e-bike met een auto die 30 km/uur rijdt (impactsnelheid 50 km/uur) is het effect mogelijk kleiner dan je zou willen, maar als je 'gewoon' tegen de grond gaat, scheelt het genoeg. Helm op dus!

Meer tips

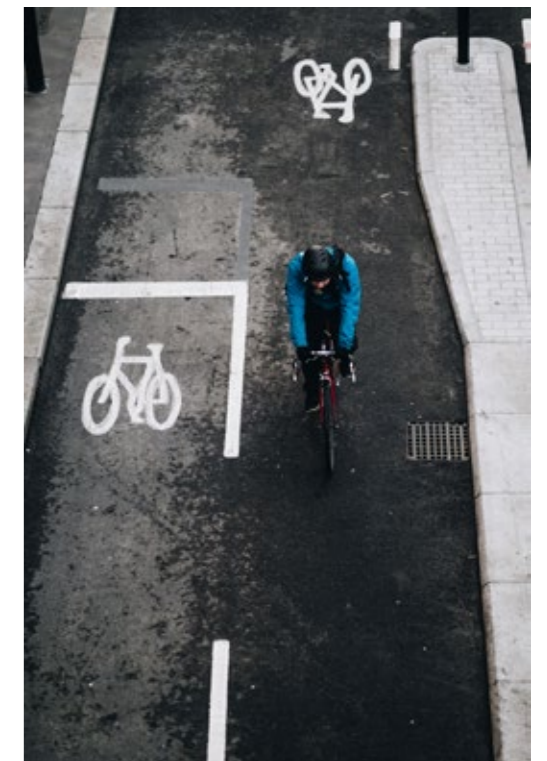
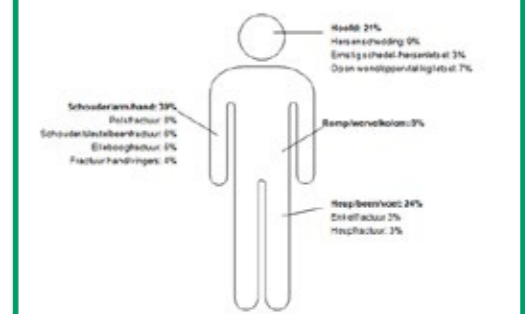
1. Koop een e-bike met een zo laag mogelijk zwaartepunt. Dat betekent: middenmotor in plaats van motor in het wiel.
2. Koop een e-bike met de accu in het frame in plaats van achterop. Deze e-bikes zijn vaak wat duurder, maar veel stabiel en een nieuw hoofd is ook niet gratis.
3. Koop een e-bike met lage instap. Je hebt dan net wat gemakkelijker je voeten aan de grond.
4. Doe een cursus, huur een e-bike of regel een lange proefrit voordat je een e-bike koopt. Oefen met op- en afstappen om te wennen aan het gewicht. Maak je vertrouwd met de hoge snelheid. Stel je tenslotte de vraag: 'Voel je je veilig genoeg?'

Het advies je zadel zo laag te zetten dat je gemakkelijk met twee benen aan de grond kunt komen, ondersteun ik niet. Dan kun je namelijk niet goed fietsen. Wie dat wil kan beter een (elektrische) scooter kopen. —

(Bron: rapport 'Fietsongevallen in Nederland' van Veiligheid.nl)

Figuur 5.1 SEH-bezoek n.a.v. een fietsongeval, naar locatie en aard letsel

Levenstestament naast een gewoon testament nodig?

“Eerlijk gezegd, het gaat niet goed”. Ik zit naast ‘oude’ vriend Gerard in de auto, als hij afremt voor de verkeerslichten. “Anja heeft drie weken geleden een hersenbloeding gehad, is halfzijdig verlamd en haar spraak is weggevallen. Ze heeft er een tweede bloeding overheen gekregen en kan nu vrijwel niets meer. Afschuwelijk om te zien hoe een eens zo kwieke vrouw nu alleen maar in een stoel zit in het verpleeghuis. En ik houd nog steeds heel veel van haar. Gelukkig kon ze daar nog worden opgevangen, want thuis was het niet meer te doen”.

AUTEUR:
JAAP VAN DER SPEK

“
Veel mensen hebben van alles geregeld voor het geval beiden of één van beiden komt te overlijden. Vaak wordt er echter geen rekening gehouden met bijvoorbeeld een partner die een agressieve vorm van de ziekte van Alzheimer krijgt, die in coma raakt of die onverwacht anderszins wilsonbekwaam wordt.”

Het verkeerslicht springt op groen en we rijden verder. Stil, zwijgend. Pas als we op de A2 zijn, gaat Gerard verder. “En weet je waar je dan ook allemaal tegenaan loopt?”, vraagt hij even naar rechts kijkend. Ik schud mijn hoofd: “Nee, dat weet ik eigenlijk niet”. “Je moet ineens zo ontzettend veel regelen. En we hadden niets van tevoren vastgelegd. Natuurlijk hadden wij al wel een testament bij de notaris laten maken en aan onze oudste zoon gevraagd of hij de uitvoerder van het testament zou willen zijn. We hebben zelfs al ons adressenbestand geactualiseerd en beschreven wat we graag zouden willen als één van ons zou komen te overlijden. Of als wij beiden er niet meer zouden zijn. Maar we hadden er geen rekening mee gehouden dat er wel eens wat anders zou kunnen gebeuren. En nu blijkt dat we toch een paar dingen vergeten zijn.

Anja heeft al vanaf het moment dat ze 40 jaren geleden aan het werk is gegaan, een eigen bankrekening. Zoals je weet, heeft ze in de verpleging altijd iets meer verdiend dan ik in de bouw. Ons huis en ons leven is gebaseerd op ons beider salaris. Wel met een marge, maar toch. Ik kom nu voor allerlei extra kosten te staan, maar ik kan niet bij de bankrekening van mijn vrouw komen. Een machtiging kan zij niet tekenen en iets zeggen kan ze ook niet. Ons huis staat op beider naam en is voor mij alleen veel te groot. Ik wil wel kleiner gaan wonen, maar kan het huis niet zomaar verkopen.”

Hij zwijgt tot we in Amsterdam zijn. En ik denk na. Ook wij hebben van alles geregeld voor het geval wij komen te overlijden, maar we hebben geen rekening gehouden met bijvoorbeeld een partner die een agressieve vorm van de ziekte van Alzheimer krijgt, die in coma raakt of die onverwacht anderszins wilsonbekwaam wordt. Als ik weer thuis ben, ga ik samen met mijn vrouw toch maar een keer naar de notaris. —

Het is verstandig om naast een ‘gewoon’ testament ook een levenstestament bij de notaris te laten opmaken. Hij/zij kan een concepttestament meegeven, zodat u vooraf kunt nadenken over de verschillende aspecten en de voor u van belang zijnde onderdelen. Een voorbeeld testament is ook te downloaden via www.rijksoverheid.nl/binaries/.../2015/levenstestament.

Meer informatie kunt u krijgen via: www.notaris.nl/stream/checklist-levenstestament

De eindfase van de pensioendiscussie

De discussie over de toekomst van ons mooie pensioenstelsel komt in de eindfase terecht. Om in welertermen te spreken: de eindstreep is in zicht. Alle ontsnappingen uit het peloton zijn mislukt en de hele meute gaat met een sneltreinvaart naar de meet. Verschillende ploegen trekken de sprint aan. Zoals gewoonlijk worden er links en rechts schouderduwtjes en klappen uitgedeeld. We zijn benieuwd wie er gaat winnen.

AUTEUR: ROB DE BROUWER

De nieuwe regering heeft een duidelijk favoriet: een premiereregeling op persoonlijke basis, die uitzicht geeft op het beschikbaar stellen van een kapitaal op de pensioendatum, dat kan worden gebruikt om jezelf een maandelijkse uitkering te verschaffen. En het zou mooi zijn om een deel van dat kapitaal te mogen opnemen om je hypotheek mee af te lossen. Minister Koolmees, van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, heeft zich blootgegeven. Hij heeft de opdracht verstrekt om uit te zoeken of het mogelijk is om bij pensionering 20% van het gespaarde kapitaal uit te keren om de hypotheek af te lossen.

De conclusie dat het stelsel onhoudbaar is, is volkomen juist. Maar als je probeert onder woorden te brengen waarom dat zo is, krijgen we te maken met verschillende opvattingen die elkaar bestrijden als waren we terug in de tijd van de godsdienstoorlogen. Onze opvatting is duidelijk: het stelsel is onhoudbaar omdat het gebruik van de risicovrije rente ertoe leidt dat vermogen wordt overgeheveld van ouderen die het vermogen grotendeels hebben opgebouwd naar jongeren die nog een bijdrage moeten leveren. Geld beschikbaar stellen voor aflossing van de hypotheek zal dat probleem niet oplossen, eerder verergeren, omdat een deel van de solidariteit waar het stelsel op is gebaseerd zal verdampen.

De oplossing van het probleem is eenvoudig: zoek een andere methode om de gezondheid van een pensioenfonds te meten. Want de keuze voor een risicovrije rente heeft geleid tot de keuze voor de interbancaire swaprente. De wat? Ja, dames en heren, de termijncontractrente die banken berekenen als ze van elkaar geld lenen. Is dat relevant voor pensioenfondsen? Neen! Is die rente tot stand gekomen in een vrije markt? Neen! Mario Draghi manipuleert die rente. Geeft die rente weer wat het rendement is van pensioenfondsen? Neen, die rente geeft weer wat het rendement van pensioenfondsen zou zijn als ze alleen in vastrentende leningen zouden beleggen met een zeer laag risicoprofiel. Het is een model gebaseerd op een liquidatie van het pensioenfonds, niet op de continuïteit.

Wat is het alternatief? Dat is heel eenvoudig en ook begrijpelijk voor iedereen die vroeger op school heeft leren rekenen. Bij de vaststelling van de jaarlijkse premie wordt uitgegaan van een verwacht rendement. Na aftrek van 2% voor de voorziening voor inflatie, wordt dit verwachte rendement gebruikt voor de premie. Dan kom je voor het ABP bijvoorbeeld uit op 2,8%. Die rente gebruiken voor de berekening van de premie zowel als de dekkingsgraad is helder en verantwoord. En omdat wettelijk is vastgelegd dat een hypothecaire lening in dertig jaar moet worden afgelost, is het volstrekt overbodig daarvoor pensioenkapitaal te reserveren. —

Hoe kil is Nederland?

Vervallen ANW-compensatie ABP verontrust deelnemers

Onlangs werd bekend dat het aantal gezinnen in Nederland dat langdurig onder de armoedegrens leeft, de laatste jaren is gestegen. Dit ondanks het feit dat de economie aantrekt, er ruimte in de cao-onderhandelingen komt en een groot deel van de Nederlanders, vooral de werkende Nederlander, er in de komende jaren financieel op vooruit zal gaan. Dat geldt dus niet voor deze groep.

Ook was er veel commotie in de media over het afschaffen van de ANW-compensatie door het ABP. In het tv-programma Radar werd hier uitgebreid aandacht aan besteed. Het vervallen van die compensatie heeft grote financiële gevolgen voor de toekomstige nabestaanden van deelnemers in het pensioenfonds ABP, wanneer de deelnemer overlijdt voor de partner de AOW-leeftijd heeft bereikt. Het gaat in veel gevallen om nabestaanden van ernstig zieke patiënten, patiënten die zich ook niet kunnen bijverzekeren. De kersverse minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties Kasja Ollongren, waaronder het ABP valt, weigert hier iets aan te doen. Hoe kil is Nederland aan het worden?

Wat is de ANW?

De Algemene nabestaandenwet (ANW) voorziet in een basisuitkering voor nabestaanden. Iedere inwoner van Nederland is automatisch verzekerd voor de ANW. Die uitkering is ongeveer even hoog als de AOW-uitkering.

Máár, de ANW-uitkering wordt alleen verstrekt aan achterblijvenden die:

- géén recht hebben op een AOW-uitkering én
- een kind verzorgen dat jonger is dan 18 jaar
- óf minstens 45% arbeidsongeschikt zijn
- óf zwanger zijn.

Bovendien worden veel andere inkomsten gekort op de ANW-uitkering, zoals de WIA-uitkering. Geen vetpot dus en er komen maar weinig nabestaanden voor

in aanmerking. Iedereen kan zich een voorstelling maken van een modaal gezin waarin het inkomen wegvalt en de vaste lasten gewoon doorlopen.

Soms kan een nabestaande rekenen op een uitkering van het pensioenfonds. Dit is het geval als de partner pensioen opbouwde en dit in de pensioenregeling is opgenomen. Dit partnerpensioen, vaak tussen de 50% en 70% van het te bereikende ouderdompensioen, is echter altijd berekend als aanvulling op de ANW-uitkering, dus ook als de nabestaande geen recht heeft op een ANW-uitkering. Vaak betekent dat een sterke teruggang in het inkomen (zie tabel hieronder voor de hoogte van de ANW).

ANW-BEDRAG PER MAAND

	Met heffingskorting	Zonder heffingskorting
Bruto	€ 1.195,30	€ 1.195,30
Loonheffing	€ 247,08	€ 435,83
Netto	€ 948,22	€ 759,47

Volgens een inventarisatie van TPRA (een bureau dat pensioenfonds onderling vergelijkt) zijn er nog enkele tientallen fondsen die een ANW-compensatie kennen (waaronder PFZW; zie kader hieronder) en nog zo'n veertig fondsen waar de deelnemer zich vrijwillig kan bijverzekeren. ABP biedt die compensatie niet meer en onderzoekt nu een collectieve verzekerde regeling.

Waarom is de ANW-compensatie bij ABP vervallen?

Bij de laatste onderhandelingen over de ambtenaren-cao is een uitruil gepleegd tussen de ANW-compensatie en het

partnerpensioen (verhoging van 50% naar 70% voor de opbouw vanaf 2018). Voor wie geen pensioen meer opbouwt (de stille deelnemers), wordt het partnerpensioen niet hoger. Deze verbetering van het partnerpensioen zal bijna nooit het probleem oplossen dat ontstaat als er geen recht is op een ANW-uitkering.

Wat zijn de gevolgen van het vervallen van de ANW-compensatie?

De wijziging is in december 2017 medegedeeld aan de ABP-deelnemers. De schrik sloeg toe, met name bij deelnemers die ongeneeslijk ziek zijn. Zij kunnen immers zien aankomen dat hun achterblijvenden met een serieus financieel probleem opgezadeld worden.

Deelnemers bij andere fondsen die ook geen ANW-compensatie bieden, kunnen ervoor kiezen dit risico zelf te verzekeren. Veelal loopt dit via een collectieve verzekering via de werkgever. Maar niet altijd, deelnemers moeten dit dan zelf regelen.

Het laatste nieuws is dat ABP het vervallen van de compensatie heeft verlengd naar 1 mei zodat werkgeversorganisaties en vakbonden langer de tijd hebben om met een oplossing te komen.

Wat gaat de overheid (in dit geval de werkgever) hieraan doen?

Het CNV meldt op haar website dat de werkgever (de minister dus) niet bereid was afspraken te maken over een aanvullend pensioenproduct om de mensen in staat te stellen het risico, tijdig en tegen redelijke kosten af te dekken. Minister Ollongren stelt zich sowieso nogal formeel op met uitspraken zoals 'het is aan ABP om de deelnemer te informeren over de – door werknemers en werkgevers overeengekomen – wijzigingen in de pensioenregeling. Het fonds heeft hier invulling aan gegeven door een combinatie van algemene berichtgeving en persoonlijke aanschrijving van zijn deelnemers. ...'

Ze gaat in haar antwoord volstrekt voorbij aan het feit dat een groep ongeneeslijke patiënten zich helemaal niet kan verzekeren. Is dit in Nederland fatsoenlijk werkgeverschap?

Uitzondering voor ernstig zieke mensen

De ABP-site meldt inmiddels dat er toch een uitzondering wordt gemaakt voor mensen die ongeneeslijk ziek zijn. 'Voor mensen die ongeneeslijk ziek zijn en zich daardoor niet aanvullend kunnen verzekeren, geldt een uitzondering. Voor hun partner blijft het recht op Anw-compensatie bestaan volgens de oude pensioenregeling. Eerder meldden wij dat beoordeling pas plaatsvindt na overlijden. Dit is inmiddels aangepast en beoordeling kan ook voor overlijden

worden gedaan. Deelnemers die dit aangaat, wordt gevraagd contact op te nemen met ABP.' Tegelijkertijd is voor de werkgever te lezen 'Let op: als uw werknemer zich kan verzekeren, dan is de uitzondering niet van toepassing. De hoogte van de premie is hiervoor geen uitzondering.'

Hoe nu verder?

De werknemersorganisaties willen nu per sector in de cao's een goede semi-collectieve verzekering afspreken, waardoor ieder die dat wil het risico zonder medische selectie en tegen een acceptabele premie kan afdekken. Mensen die geen band met een werkgever meer hebben (arbeidsongeschikten, werklozen) zullen individueel een verzekering moeten afsluiten. Aanemelijk lijkt dat deze groep een dergelijke verzekering niet kan betalen.

Meer informatie

ABP-deelnemers kunnen op de site van ABP de meest recente informatie vinden: <https://www.abp.nl/pensioen-bij-abp/anw-compensatie.aspx>.

PFZW

De automatische ANW-compensatie is bij PFZW al een aantal jaren geleden vervangen door een regeling waarin de deelnemer een deel van zijn of haar te ontvangen pensioen kon inzetten voor ANW-compensatie. De deelnemer kan dan opgebouwd pensioen op het moment van overlijden, of bij het einde van de pensioenopbouw inruilen voor extra partnerpensioen.

Hoe hoog de ANW-compensatie is, hangt af van het aantal pensioenjaren dat de deelnemer tot de AOW-leeftijd zou hebben behaald. Hoe lager het aantal pensioenjaren, hoe lager de ANW-compensatie.

(bron: PFZW-website)

Naschrift van het bestuur van NBP, dat opkomt voor de belangen van gepensioneerden van ABP: "Deze regeling treft ook gepensioneerden, daarover hebben sociale partners veel minder te vertellen dan over de regeling voor actieve deelnemers. Wellicht werd deze risicopremie voor de gepensioneerden uit de overrente betaald, daartoe is het ABP juridisch wel verplicht. De afschaffing van de ANW-compensatie is niet goed onderbouwd en geeft de noodzaak aan dat een bond als de NBP goed vertegenwoordigd is in het VerantwoordingsOrgaan van ABP."

1) In eerste instantie besloot ABP de ANW-compensatie per 31 januari 2018 te laten vervallen. Na alle tumult kwam er een uitzondering voor ernstig zieke deelnemers bij het fonds. Inmiddels is het vervallen van de compensatie uitgesteld naar 1 mei 2018, zodat werkgevers en vakbonden meer tijd hebben om met een oplossing voor dit 'inkomensverval' te komen. De uitzondering voor ongeneeslijk zieke mensen vervalt niet. Dit geldt ook voor anderen die zich niet kunnen verzekeren, bijvoorbeeld vanwege hun leeftijd of arbeidsongeschiktheid.

Limburgse mijnbouw verleden solidair met Groningen nu

De provincies Limburg en Groningen gaan samenwerken om schadevergoedingen te krijgen voor schade die is veroorzaakt door mijnbouw en gaswinning. Volgens de beide provincies is de problematiek vergelijkbaar en staan ze samen sterker in de strijd om een schadevergoeding. De twee provincies die Nederland jarenlang warm hebben gehouden met kolen en gas, mogen niet zomaar in de kou blijven staan, zo stellen de gedeputeerden van Groningen en Limburg.

AUTEUR:
PIERRE THUSSEN

28 oktober 1983 werd de 250 meter hoge schachtoren op geblazen, nu is er een verzorgingshuis gebouwd, Emmataete, waar mijn moeder verblijft.

Het is natuurlijk gewoon een ereschuld die het Rijk heeft. Limburg en Groningen hebben miljarden opgehaald met de mijnbouw en de gaswinning. Maar het kan niet zo zijn, dat er niks wordt teruggeven als blijkt dat zij met schade blijven zitten. Eerdere claims over een schadevergoeding voor mijnschade zijn afgewezen, mede op grond van een verjaringstermijn. Volgens de minister van Economische Zaken zou er sprake zijn van verjaring van deze claims. De gemeenten en de provincie Limburg hebben dit standpunt bestreden. Daarom zijn zij een gerechtelijke procedure gestart die hierover uitkomst moet bieden. Verwacht wordt dat in de loop van 2018 een onherroepelijke uitspraak van de rechter bekend is. Dus deze uitspraak kan ook verstreckende gevolgen voor de Groningers hebben.

Ondanks dat de vorige minister Henk Kamp het hierover had; deze materie verjaart nooit. De lagen in de grond met voormalige mijngangen en ruimtes in Groningen waar gas is gewonnen, houden niet op met werken na 30 jaar. Dit is een proces wat misschien wel eeuwen kan blijven bestaan.

Sommige inwoners van de voormalige mijnstreken in Limburg hebben schade aan hun woning door beweging van de bodem die is veroorzaakt door mijnbouwwerken.

Die schade is bijvoorbeeld zichtbaar bij scheurvorming of verzakkingen aan woningen. In Limburg komt er nu het probleem bij van het wassende mijnwater. Sinds het staken van het oppompen van dat mijnwater in 1994, heeft dit ook geleid tot nieuwe schades.

De schades gaan mogelijk over vele honderden miljoenen. Dan staan de beide provincies sterker als ze samen optrekken en proberen een grootschalige oplossing te vinden. Minister Wiebes weet wat hem te doen staat in deze uiterst precaire situaties zowel in Limburg en Groningen.

Voor de tussenliggende periode heeft de minister geld toegezegd ter tegemoetkoming aan de meest schrijnende schadegevallen waar de veiligheid van wonen in het geding is. Dat geld is samen met bijdragen van de provincie Limburg en de gemeenten in de voormalige mijnstreken in een calamiteitenfonds gestort. Voor gevallen waarin de veiligheid van wonen door bijvoorbeeld scheurvorming of verzakking niet meer is gewaarborgd, kunnen uit dat fonds voor bouwtechnische voorzieningen bijdragen worden verstrekt. Het Calamiteitenfonds wordt beheerd door een stichting. —

DE VERHUIZING

Deel 1, met de tandenborstel

Daar zitten we dan. In blijde verwachting. Het is vijf voor tien. Zouden er kijkers komen? Vrienden hebben ons verzekerd dat op de Open Huizendag van de NVM altijd kijkers komen en dat de meeste huizen op die dag, of kort daarna, worden verkocht. Maar het is slecht weer. “Helemaal niet erg mensen”, had de makelaar ons verzekerd, “dan krijg je alleen de echt geïnteresseerden en niet mensen uit de buurt die uit nieuwsgierigheid bij je binnen willen kijken”.

Om tien uur begint het officieel. En ja, we zien al mensen buiten met een paraplu aankomen. Zouden dat de eerste bezoekers zijn? De bel gaat. Een jong stel op de stoep. Of ze binnen mogen komen. Ja natuurlijk mag dat. We doen niet voor niks mee. We lopen door het huis. Mijn vrouw heeft het de afgelopen dagen met een tandenborstel schoongemaakt. Was niet nodig, want het is altijd schoon, maar toch!

Ik heb zelfs mijn kamer opgeruimd. Keurige stapeltjes gemaakt van al de papieren die normaal een grote puinhoop vormen op mijn bureau. Ziet er heel acceptabel uit, vind ik zelf. Als we boven in de badkamer staan “Wat een mooi licht met al die ramen”, gaat de bel opnieuw. Een iets ouder echtpaar. We moeten nu de taken verdelen.

Ik ga met de eersten naar de garage. Lekker groot vinden de bezoekers. “Kan ik fijn aan de motor sleutelen”, zegt de mannelijke helft van het echtpaar. Leuke mensen. Dan gaat de bel weer. Opnieuw een geïnteresseerd stel. “Ja, we hebben al een paar keer bij jullie door de straat gereden en vinden het zo’n mooi huis, we móesten even binnen kijken.” Binnen zijn ze enthousiast. Beginnen ook al dingen in te vullen. Waar hun eetkamertafel moet komen te staan en oh, wat een mooie afwasautomaat. Ja, klopt, die hadden we net gekocht. Niet wetende dat we zo kort daarna het huis te koop zouden zetten.

Maar de economie trekt aan en de eerste huizen in ons dorp werden verkocht, terwijl ze jaren te koop hadden gestaan. Wij wilden al langer naar een appartement. Geen zorgen meer over de tuin. Of het schilderen van het huis. Je trekt de deur achter je dicht en gaat gewoon zorgeloos op reis. Dat was waar we ons op konden verheugen. Maar de stap werkelijk zetten? Na bijna dertig jaar fijn gewoond te hebben? Dat is toch eventjes wat anders.

Die dag komen er nóg vijf echtparen. Een prima score. Als om kwart over drie de makelaar op de stoep staat om te vragen hoe het was, zeg ik “We hebben helemaal niemand gezien”. “Echt?”, vraagt hij. “Nee man, grapje. We hebben wel acht kijkers gehad.” Als we even later een kop koffie zitten te drinken gaat zijn mobiel. Na een paar woorden steekt hij zijn duim op naar ons. Als het gesprek beëindigd is, komt het de verrassing. “We hebben al een bod, maar het is nog niet genoeg. Er zijn zeker nog twee anderen geïnteresseerd. Gaan we maandag uitonderhandelen.”

De volgende maandagmiddag staat een enthousiaste makelaar op de stoep. Het huis is verkocht voor de vraagprijs.

Maar wat nu. We hebben nog niks anders. Eén geluk, we hoeven er pas na een paar maanden uit. —

-Wordt vervolgd-

AUTEUR:
PIETER OMMEKEER

“
Wij wilden al langer naar een appartement. Geen zorgen meer over de tuin. Of het schilderen van het huis.
”

Pact voor Ouderenzorg

Vorig jaar zijn er ten behoeve van de positie van de ouderen in Nederland twee samenwerkingsverbanden gestart: Beter Oud en Het Pleidooi, waarin de NVOG/KNVG aan deelnemen.

AUTEUR: JOOP BLOM

Eind december heeft minister De Jonge van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) het initiatief genomen om een landelijk project te starten over de positie van de ouderenzorg in Nederland: 'Pact voor Ouderenzorg'. In een uitvoerige brief hierover aan de Tweede Kamer haalde hij ook de wensen naar voren uit andere ouderenzorgprojecten. Hij heeft alle organisaties van zorgverleners die met ouderen te maken hebben en de belangenorganisaties van ouderen en patiënten uitgenodigd om aan dit Pact mee te doen. Uiteraard hebben NVOG en KNVG positief op dit initiatief gereageerd.

De bedoeling is dat alle organisaties zich achter dit project opstellen en meedoen. De doorlooptijd van dit ambitieuze project is drie tot vier jaar en het door VWS uitgetrokken budget hiervoor is bijna € 200 miljoen. Er wordt gewerkt aan een overeenkomst die alle deelnemende organisaties moeten gaan onderschrijven.

Waar gaat het over?

In een manifest over 'Waardig ouder worden' werd gesteld: "Wij geloven in een samenleving waarin ouderen zich gezien en gewaardeerd voelen. Een samenleving waarin zij goede zorg en liefdevolle aan-

dacht krijgen, gewaardeerd worden om wie ze zijn en waarin zij kunnen blijven meedoen"

Herwaardering van ouderdom, bestrijding van eenzaamheid, meer en betere respijtzorg en dagopvang, ondersteuning van vrijwilligersorganisaties, betere palliatieve zorg, crisiszorg en levensbegeleiding zijn zaken die de minister noemt als voorbeelden van zaken die moeten worden aangepakt. Ook moeten ouderen die langer thuis willen wonen dit goed en veilig kunnen, met voldoende en kwalitatief goede zorg en ondersteuning waar nodig. En als opname in een verpleeghuis nodig is, dan moet dit mogelijk zijn met goede en veilige zorg, zoveel mogelijk vergelijkbaar met thuis, maar vooral ook rekening houdend met de wensen van de ouderen in deze meestal laatste fase van hun leven. Ook moet als het nodig is, de zorgwetgeving daarop worden aangepast.

Medio januari is de eerste bijeenkomst belegd met vertegenwoordigers van ongeveer 50 organisaties, waaronder de NVOG/KNVG. Putters, directeur van het Sociaal Cultureel Planbureau, gaf met statistieken nog eens aan dat door de vergrijzing van Nederland het aantal kwetsbare ouderen in absolute en relatieve zin zal toenemen de komende jaren en dat vergaande maatregelen om hen een kwalitatief goede oude dag te laten beleven hard nodig zijn. —

Audrey's DeliCasa

Voor wie van lekker eten houdt, maar niet lang in de keuken kan of wil staan.

PILSENER GEHAKTBALLEN, MÉÉR VOOR MANNEN!

Deze keer een typisch gerecht voor mannen. Kunnen ze ook zelf gemakkelijk maken. Heeft mijn man ook gedaan. Zonder hulp en het was heerlijk! Je maakt het gehakt aan met een beetje bier en laat het na het aanbraden sudderen in bier. Geen spierballen maar bierballen dus, ook leuk.

Ingrediënten voor 4-6 personen:

- 500 gram gehakt (half om half, of half runderen half kalfsgehakt)
- 1 ei
- 1 kleine ui (sjalotje) fijngehakt
- 3 teentjes knoflook, fijngehakt (niet geperst!)
- 3 beschuiten of 3 boterhammen, verkruimeld (een beetje grof)
- 2 eetlepels gemalen gruyère kaas
- zout en versgemalen peper
- 1½ deciliter pils
- 60 gram boter
- 2 theelepels mosterd

De bereiding:

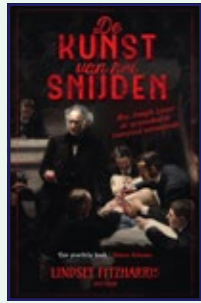
Doe het gehakt in een kom, tezamen met het ei, de ui, knoflook, beschuit, kaas, zout en peper, de twee theelepels mosterd en 1 eetlepel bier. Knead alles goed door elkaar en vorm van de massa vier ballen, aan twee zijden iets afgeplat.

Verhit de boter in een braadpan en bak daarin de vier ballen rondom bruin. Giet de rest van het bier erbij, breng aan de kook en laat de gehaktballen met het deksel op de pan 20 minuten op laag vuur zachtjes braden.

Om het helemaal af te maken kan je de ballen vooraf ook nog met eigeel bestrijken en ze daarna door wat broodkruim of Panko rollen voor een mooi knapperig laagje.

Serveren met bijvoorbeeld gekookte aardappelen en bloemkool én natuurlijk een heerlijk koel biertje erbij. Proost!

BUON APPETITO
Ciao Audrey
audrey.mp@hotmail.com

LINDSEY FITZHARRIS
De kunst van het snijden - Hoe Joseph Lister de geneeskunde voorgoed veranderde
 paperback 416 pagina's, ISBN 978900035088, Het Spectrum B.V., € 24,99

Dit boek begint op 21 december 1846 in de operatiezaal van het University College Ziekenhuis in Londen. Heel goed wordt omschreven wat zich in de ziekenhuizen toentertijd allemaal afspeelde. Hoe gek het ook klinkt, verliet er af en toe een patiënt levend het ziekenhuis. Ook beschrijft het het leven van een jonge chirurg die tegen van alles en nog wat aanloopt, toch niet opgeeft en erachter komt dat er vooral antiseptisch gewerkt moet worden. Wat naderhand zou blijken een keerpunt in de geschiedenis te zijn van de geneeskunst. Het woord steriliteit kon men toen nog niet. Mensonterende toestanden. Een absolute aanrader voor degene die interesse heeft in de chirurgiehistorie. Bijzonder boeiend en humoristisch weergegeven in dit boek. (PT)

WILFRID LUPANO, PAUL CAUQUET
Krasse Knarren 4. De Sprinkhaan.
 hardcover, 56 pagina's, ISBN 9789085584575, Uitgever Dargaud Benelux, € 13,95
 Fraai door Cauuet getekend stripverhaal en Lupano schreef de humoristische tekst. De uitbreidingsplannen van een grote onderneming die voor

banen in een Frans dorp moeten zorgen, komen in gevaar door de komst van een beschermde sprinkhanensoort. Dat lokt de 'zadisten'- ecologische activisten aan. In de ontstane verwarring gaat een drietal krasse knarren op zoek naar de door hen lang geleden verborgen schat. Marionettenspeelster Sophie wordt ongewild het middelpunt van alle verwickelingen. Het verhaal staat op zichzelf, maar nummer 1 uit 2014 'Doodgaan kan altijd nog' is van hetzelfde niveau. De nog niet in mijn bezit zijnde delen 2 en 3 heb ik inmiddels besteld. (JV)

ILDEFONSO FALCONES
De Erfgenamen
 paperback 750 pagina's, ISBN 9789024577378, Luitingh Sijthoff, € 27,50

Een waardige opvolger van de bestseller 'De Kathedraal van de Zee', maar ook los te lezen. Je wordt door de schrijver meegenomen naar de Middeleeuwen van vooral Barcelona. Het leven

werd toen beheerst door twee eenvoudige wetten: die van het zwaard en die van de kerk. Tegen deze achtergrond speelt het avontuurlijke verhaal over twee vrienden: Bernat en Hugo. Hun leven staat steeds op z'n kop door liefdesperikelen, intriges en machtswisselingen. Lukt het om de vriendschap te behouden? Hugo die groeit in zijn goedheid en zijn tegenslagen, maar die nooit ophoudt te vertrouwen dat Santa María de la Mar hem zal beschermen ... en naar hem zal glimlachen. Het boek heeft na talloze plotwendingen een prachtig einde. (MW)

VERONICA BALLART LILJA
Als je denkt dat waterverf saai is, lees dan dit boek
 paperback 128 pagina's, ISBN 9789023015727, Uitgeverij Becht, € 12,99
 Het werken met waterverf is niet saai, maar ook niet makkelijk. Anders dan schilderen met olie- of acryl is er geen weg terug.

Óverschilderen is niet aan de orde. Waterverf gaat grotendeels z'n eigen weg en is daarmee avontuurlijker en verrassender. Dit boek geeft een keur aan handleidingen die u toch voorzien van enige beheersing van het materiaal. Penseel, verf en papier worden besproken evenals het mengen van kleur en het gebruik van andere media zoals Oost-Indische inkt. Andere, bijzondere zaken die aan de orde komen zijn het gebruik van een kam of een tandenborstel en zelfs zout!. Allemaal technieken om speciale effecten te bereiken. Deze kleurrijke gids leidt u op de avontuurlijke expeditie die het werken met waterverf is. (CNH)

Europa en onze pensioenen

Ons pensioenstelsel rust op drie 'pijlers'. Als eerste pijler kennen we de AOW, ten tweede sparen de meeste Nederlanders (verplicht) via hun werkgever voor hun pensioen. De derde pijler wordt gevormd door spaargeld, persoonlijke pensioenpotten en (lijfrente)verzekeringen.

AUTEURS: ERIC VAN ECK

Niet alle landen in Europa kennen een 3-pijlerstelsel. Staatspensioenen zoals de AOW zijn wel wijd verbreid en veel landen kennen verzekeringen voor een oudedagsvoorziening. Het Nederlandse pensioenstelsel is echter ook niet uniek. Ook Groot-Brittannië, Denemarken en Chili kennen een tweede pijler om te sparen voor het pensioen. Maar de omvang van de Nederlandse pensioenpot is enorm (1,7 biljoen euro in het derde kwartaal van 2015; bron CBS 24-2-2016), zeker in verhouding tot de omvang van de Nederlandse economie.

De Nederlandse pensioenfondsen keken dan ook met argusogen naar Brussel, toen de Europese Commissie (EC) aankondigde met een voorstel te komen voor reglementering van de pensioenen.

Niet achterover leunen

In het Netspar Magazine van herfst 2017 gaan verschillende deskundigen in op het voorstel van de EC. De grootste gemene deler in hun commentaren is dat Nederland de eerste en de tweede pijler goed op orde heeft en dat 'Brussel' zich er niet mee bemoeit, maar er loeren wel gevaren.

Met name de tweede pijler staat onder druk. 'Verplicht' is voor veel mensen een vies woord. Het idee dat werknemers hun hele werkzame leven binnen één bedrijfstak blijven is achterhaald, met alle problemen van overdracht van pensioenen die daarbij horen. Om maar te zwijgen van de in Nederland snel groeiende groep zzp'ers, die helemaal geen pensioen opbouwt.

Pensioenfondsen zijn grote beleggers. De regels, die zijn opgesteld voor het stabiel en transparanter maken van de kapitaalmarkten (EMIR) zijn dus wel degelijk van invloed op de pensioenfondsen. Omdat die regels zijn gericht op het verkleinen van de risico's zullen de rendementen waarschijnlijk wat dalen. Anderzijds zal bij een plotselinge koersdaling de klap minder hard aankomen. Hoe het per saldo uitvalt, is niet echt te zeggen.

Verplicht of keuzevrijheid?

De laatste tijd wordt ook in Nederland de discussie over het vergroten van keuzevrijheid binnen het pensioenstelsel gevoerd. In Zweden heeft die discussie al geleid tot vergroting van de keuzevrijheid, maar een recent advies stelt die keuzevrijheid weer ter discussie. In het Netspar magazine wordt onderzoek aangehaald onder Zweedse deelnemers (Maastricht University (Böhnke en Brüggem, Universiteit Maastricht, ook verbonden aan Netspar). Daaruit blijkt dat slechts 13% van degene die zelf kiest, zich zeker voelt over die keus. De overgrote meerderheid maakt het liefst gebruik van de standaardregeling, omdat die voor hun gevoel de minste risico's oplevert. De econoom Richard Thaler (Nobelprijs economie 2017) trekt daaruit de conclusie dat de overheid zich met name moet richten op de standaardoplossing (in Nederland: het stelsel van pensioenfondsen) en voor de mensen die echt iets anders willen een stelsel met grotere zekerheid (en dus meestal een lagere uitkering) en een stelsel met meer risico. —

1) Netspar, Network for Studies on Pensions, Aging and Retirement is een denktank en kennisnetwerk. Netspar, opgericht in 2005, is gewijd aan het bevorderen van een beter begrip van de economische en sociale gevolgen van pensioenen, vergrijzing en 'de oude dag' in Nederland en Europa.

Filmverslag

In het vorige nummer waren er vrijkaarten te winnen voor de film 'The leisure seeker'. Drie lezers bezochten de film en deden verslag.

Verrassend

De film 'The leisure seeker' was verrassend. Een zeer oud stel ging op aandringen van de vrouw (Ella) nog een vakantierit maken met een camper (oude motorhome). Die overigens al jaren in de schuur stond en geen onderhoud had gehad. Ella heeft haar kinderen niets verteld over hun uitstapje en is plotseling vertrokken met haar man John. John is overigens behoorlijk dementerend, maar was vroeger een inspirerende leraar literatuur. Ella wil min of meer haar jonge John terugvinden, doch zij heeft een terminale ziekte en nog maar korte tijd om te leven.

De camper werd gestart en de motor liep direct weer, maar je zag aan de wolken rook dat de camper wel een beetje olie zou kunnen gebruiken. Tijdens het rijden op de weg in het verkeer, soms met meer geluk dan wijsheid, vervolgen John en Ella hun weg. Zij worden opgemerkt door de politie, maar dankzij de rap pratende Ella mogen ze hun weg verder vervolgen. Al rijdend door het landschap kwamen vroegere familietaferelen en herinneringen naar boven. Vooral bij John; terwijl bij hem zijn geheugenverlies hem parten speelde! Ook de oude films en dia's zijn meegegaan en werden vertoond op de camper plaatsen. Na vele perikelen merken Ella en John dat zij voor eeuwig bij elkaar horen. Dat had de heden nog ongeoorloofde levenseinde van John en Ella tot een groots aangepakt en aangrijpend vervolg.

– N. Brouwer

Mooi

The leisure seeker is het verhaal over een echtpaar dat, volkomen onverwacht voor hun beide kinderen, met een oude vintage camper, die ze de Leisure Seeker hebben genoemd, op reis gaan. Die kinderen zijn zwaar gefrustreerd omdat ze zomaar zonder wat te zeggen vertrokken zijn.

Ze hebben samen een prachtig leven gehad. Nu ze beiden ernstig ziek zijn, verlangen ze naar een laatste avontuur. Met hun oude camper ontvluchten ze de benauwende bemoeienis van hun dokters en volwassen kinderen. Wanneer John weet wie Ella is, kan hij uiterst charmant zijn, maar zijn vergeetachtigheid leidt bij haar ook tot frustratie.

Het wordt een reis vol verrassingen, tegenslagen en herinneringen, van Massachusetts naar Florida. Onderweg vinden ze hun liefde voor het leven en voor elkaar terug. Donald Sutherland speelt John, die aan het dementeren is en Helen Mirren Ella die darmkanker heeft.

Het idee om op deze reis te gaan maken is van haar, en zij heeft hem overgehaald met de belofte het huis van Hemingway te gaan bezoeken, ergens op de Florida Keys. John was vroeger leraar en is helemaal idolaat van Ernest Hemingway, die hij diverse keren citeert als ze samen een restaurant bezoeken en hij erover begint bij de dienst, die er meestal niets van snapt behalve eentje die toevallig een studie over Hemingway gemaakt had.

Ze beleven talloze avonturen zoals die keer dat John zonder zijn vrouw vertrekt en zij per motor erachteraan gaat of dat ze worden aangehouden als hij slingerend over de weg rijdt als hij de dop van een flesje water af moet halen. De film eindigt in Florida waar ze inderdaad het huis van Hemingway bezoeken en Ella bezwijkt als gevolg van de darmkanker. John ontvoert haar daarna uit het ziekenhuis en samen gaan ze weer terug naar hun camper.

Wat ook een rol speelt in deze film is zijn achterdocht over haar eerste vriendje en de buitenechtelijke relatie die hij heeft gehad met hun buurvrouw, waar ze, zo blijkt uit het verloop van de film, beiden nu nog last van hebben. Dat laatste loopt zo hoog op, dat zij besluit hem naar een bejaardenhuis te brengen. (Meer zeg ik er niet over, anders verklap ik het einde van de film, die best dramatisch is).

Ik vond het een mooie film, al zijn de kritieken niet al te best.

– T. v.d. Voorde

Weergaloos acteerwerk

De hoofdrolspelers Helen Mirren en Donald Sutherland trekken onaangekondigd met een oude camper erop uit. Dit tot ieders verrassing omdat ze in de ogen van hun kinderen en vrienden op hun oude dag 'verzorgd' dienen te worden. Weliswaar een beetje op de Amerikaanse leest geschoeid, maar toch wel voor velen herkenbaar. De scherpe kantjes van het leven en het huwelijk komen met gepaste humor subtiel aan de orde. Er blijft ook wel wat hangen na de film. Deze film is uitermate geschikt voor (aspirant) pensio-nado's. We hebben echt genoten, mede door weergaloos acteerwerk van de hoofdrolspelers.

– L. Knoester

Explosiegevaar! De aanslag op het Amsterdamse bevolkings- register

Op 27 maart 1943 vond in Amsterdam een spectaculaire verzetsactie plaats: de aanslag op het bevolkingsregister. 75 jaar later kunnen de bezoekers van het Verzetsmuseum (aan de Plantage Kerklaan 61 in Amsterdam) deze actie meebeleven in de interactieve tentoonstelling Explosiegevaar!, te zien van 28 maart t/m 11 november.

Zaterdag 27 maart 1943, 21.15 uur. Het is pikdonker op straat. Een groep kunstenaars en studenten, verkleed als politieagenten, dringt met een smoes het bevolkingsregister van Amsterdam binnen. Ze overmeesteren en verdoven de echte politieagenten en slepen hen naar Artis. Binnen trekken ze de persoonskaarten van de Amsterdammers uit de stalen archiefkasten en brengen ze explosieven aan. Bijna twee uur later haasten de verzetsmensen zich uit het pand. Op de deur hangen ze een bordje: EXPLOSIEGEVAAR! Even later klinken er harde knallen. Door de uitslaande brand kleurt de hemel rood. De aanslag is gelukt.

In deze tentoonstelling kunt u ontdekken waarom de aanslag werd gepleegd, hoe deze plaatsvond en wat het aangrijpende gevolg was. U maakt kennis met de zes kunstenaars die de aanslag beraamden: Willem Arondéus, Gerrit van der Veen, Frieda Belinfante, Willem Sandberg, Johan Brouwer en Koen Limperg. Met een 3D-audiotour loopt u van kamer naar kamer door een levensgroot stripverhaal. Verteller Eric Corton neemt u mee in het verhaal en nodigt uit om mee te denken.

De redactie mag weer 3 * 2 vrijkaartjes weggeven, mail uw gegevens voor 15 maart 2018 naar redactie@pensioenbelangen.nl of stuur een bericht naar NBP, Koninginnegracht 19, 2514 AB Den Haag. —

De invloed van het rentebeleid van de ECB

Het rentebeleid van de Europese Centrale Bank (ECB) als onderdeel van het monetaire beleid in de eurozone krijgt veel aandacht en niet altijd evenveel waardering. Dit artikel gaat over dit beleid, is daardoor economisch en wellicht minder gemakkelijk leesbaar. Omdat dit rentebeleid van de ECB grote invloed op uw pensioen heeft, schrijven wij hierover.

Wat is monetair beleid

Het idee is dat de Europese Centrale Bank door invloed uit te oefenen op de financiële markten de economische groei en inflatie kan sturen. Volgens de aanhangers van dit beleid bepaalt de hoogte van de rente de economische groei.

Deze theorie luidt als volgt. De ECB verlaagt zijn rente voor leningen met een korte looptijd. Door deze lagere rente kunnen banken dan een lagere rente vragen voor de gelden, die zij zelf uitlenen. Bedrijven zullen hierdoor eerder investeren. Omdat de economie, historisch gezien, altijd weer gaat groeien, zorgt de lagere rente voor een extra zetje om meer economische groei te krijgen. Door deze hogere economische groei stijgt de vraag naar producten en diensten, vervolgens verhogen de producenten de prijzen hiervan.

Indien de economie te hard groeit en de inflatie boven de 2% komt, verhoogt de ECB de rente, waardoor de economische groei en inflatie afnemen. Dat is de reden waarom de ECB als de Centrale Bank voor de eurozone, de inflatie zo nauwkeurig volgt.

Instrumenten voor het monetaire beleid

De ECB gebruikt een paar instrumenten om zijn monetaire beleid uit te voeren. De twee belangrijkste zijn de rente-faciliteiten en het kopen van obligaties van landen en bedrijven. De ECB biedt banken in de eurozone de mogelijkheid

om geld te lenen van de ECB. Dat doet de ECB met een paar type leningen met een korte looptijd. De rente, die banken nu hiervoor betalen zijn zeer laag, tussen de 0% en 0,25%. Indien banken geld lenen aan de ECB, moeten zij zelfs een boeterente betalen, thans 0,4%. Deze situatie is historisch bijzonder. De historische trend is wel dat reële rentes dalen, zo is vermeld in het boek 'A history of Interest Rates'. De verklaring voor deze daling is de combinatie van gestegen welvaart en daling van de bevolkingsgroei.

Het tweede instrument voor de ECB is het kopen van obligaties van landen en bedrijven. Een belangrijk gevolg is dat de financiële markten liquide blijven. Ook daalt hierdoor de rente op deze financiële markten. Dat betekent dat bedrijven goedkoper geld kunnen lenen.

Macht financiële sector groeit

Sinds begin jaren '80 van de vorige eeuw heeft de politiek gekozen om steeds vaker het monetaire beleid te gebruiken om de economie te sturen. Het gevolg van deze keuze is dat de financiële sector steeds meer macht heeft gekregen. De financiële sector heeft niet alleen veel economische macht, maar ook politieke en culturele macht. Opvallend is in hoeveel maatschappelijke organisaties personen uit de financiële sector een belangrijke functie hebben.

Theorie en praktijk van het monetaire beleid

Hiervoor werd de theorie genoemd, wat weten wij van de praktijk? Elke keer als een belangrijke Centrale Bank in de afgelopen 150 jaar zijn rente sterk verhoogde, meestal met een paar %-punten tegelijk, dan ontstond een recessie, al dan niet licht.

Als eerste voorbeeld geldt de grote crisis uit de negentiende eeuw. Deze crisis begon in zowel West-Europa als in de Verenigde Staten ongeveer in de jaren 1871 – 1873. De economische problemen duurden toen vijf tot tien jaar. Daarna groeide de economie gedurende circa 20 jaar, waarbij de prijzen stabiel bleven of licht daalden. Een bijzonder kenmerk gedurende deze economische groei was dat diverse vrijhandelsverdragen werden ingeperkt. De internationale handel tussen de verscheidene Europese landen daalde overigens niet, maar nam steeds verder toe. Ook de handel tussen Europa met de Verenigde Staten daalde niet en steeg ook.

Sinds 1900 hebben Europa en Verenigde Staten twee keer een grote economische depressie meegemaakt. De beurskrach in 1929 ging vooraf aan de depressie in de jaren '30. De koersen van

“
Sinds begin jaren '80 van de vorige eeuw heeft de politiek gekozen om steeds vaker het monetaire beleid te gebruiken om de economie te sturen. Het gevolg van deze keuze is dat de financiële sector steeds meer macht heeft gekregen.
”

aandelen in de Verenigde Staten stegen voor 1929 snel. Daarom besloot de FED, het stelsel van Centrale Banken in de Verenigde Staten, in 1928 de rente aanmerkelijk te verhogen. Beleggers kregen daarna liquiditeitsproblemen en zij moesten hun beleggingen tegen elke prijs verkopen. Ook andere beslissingen, zoals de eis van de Verenigde Staten aan hun voormalige bondgenoten, Verenigd Koninkrijk en Frankrijk, om alle oorlogsleningen uit de jaren 1914 – 1918 aan de Verenigde Staten terug te betalen, droegen bij tot deze depressie.

Een ander voorbeeld is de 'Savings & Loan'-crisis in de Verenigde Staten, die ontstond na 1984. De FED had eerder zijn rente sterk verhoogd om de inflatie af te remmen. Daarna mislukten veel bouwprojecten, bedrijven gingen failliet en banken konden hun vorderingen op de bedrijven niet meer innen. Wederom een grote crisis, waarvan achteraf gezien vooral de kapitaalkrachtigen hebben geprofiteerd. Zij hadden immers voldoende bezittingen om nog leningen te krijgen, waar anderen hun bezit tegen lage prijzen moesten verkopen.

In begin 2006 verhoogde de ECB een belangrijke rente voor de leningen aan

banken. Deze steeg van 3% in begin 2006 naar 5,25% in midden 2008. De ECB volgde hiermee de FED, die hetzelfde had gedaan. Daardoor ontstond een grote crisis in de financiële wereld en vervolgens een grote economische crisis, die eigenlijk nu in 2018 eindigt.

Prof. Dr. J. E. Stiglitz, een econoom uit de Verenigde Staten, die in 2001 de Nobelprijs voor economie won, heeft diverse boeken over het effect van monetair beleid geschreven. Een van zijn voorbeelden is de energiecrisis in de jaren 1979 en later. De internationale prijzen van aardolie en aardgas stegen toen sterk. Daardoor stegen ook de prijzen van andere goederen en diensten. De FED verhoogde begin jaren '80 zijn rente heel sterk, waardoor de economische recessie van 1980 ontstond. Omdat de economie kromp, daalde de vraag naar aardolie en aardgas en daarmee die prijzen. De FED had gezorgd voor een lagere inflatie tegen hoge maatschappelijke kosten, zoals een sterk gestegen werkloosheid.

De stelling van Prof. J. E. Stiglitz is dat hetzelfde doel, namelijk een lagere inflatie, ook was bereikt door meer te investeren in energiebesparing. Dan daalde ook de vraag naar aardolie en aardgas, terwijl de economische groei niet verdween. Hij beschouwt monetair beleid en volledige marktwerking als instrumenten, die vaak ineffectief zijn en meer nadelen kennen dan voordelen. Overheid heeft in zijn visie verschillende instrumenten voor economisch beleid, zijn pleidooi is om deze instrumenten evenwichtig te gebruiken. Een goede vakman weet al zijn gereedschap ook goed te gebruiken.

Uit deze feiten blijkt dat een sterke verhoging van de rente door een Centrale Bank veel negatieve gevolgen heeft. Een verlaging van de rente door de Centrale

Bank heeft weinig directe positieve gevolgen voor de economie. De conclusie is dan ook dat monetair beleid een ondergeschikte rol in het economische beleid moet spelen.

ECB-beleid en gevolgen voor Nederland

Nederlanders hebben zowel voor- als nadelen van het huidige beleid van de ECB. De voordelen zijn voor hen met schulden, vooral met hypothecaire schulden waarvan de looptijd afliet. Deze groep heeft in de afgelopen jaren profijt gehad, want zij moesten minder rente voor die schulden betalen. Omdat sinds 2013 de eis is dat hypothecaire schulden in dertig jaar moeten worden afgelost, is de invloed van de hoogte van de rente op de jaarlijkse woonlast bij nieuwe leningen gedaald. Degene met een aflossingsvrije lening hebben wel veel voordeel gehad bij deze lagere rente.

Veel mensen kiezen nu voor een langere looptijd van hun hypothecaire schuld, soms wel tot twintig of dertig jaar. Omdat de financiers, zoals banken, geld lenen met een kortere looptijd, die zij daarna uitlenen voor die aangevraagde hypothecaire schulden is een stijging van de rente in het nadeel van deze banken. Stel iemand heeft een hypothecaire lening van de bank gekregen voor twintig jaar met een rente van 2,5%. De bank leent dat geld op de financiële markten voor een periode van tien jaar. Zodra de banken na tien jaar een nieuwe lening nodig hebben en de rente is gestegen tot 4%, dan lijden deze financiers een verlies op de eerder uitgeleende gelden. De banken zelf ontvangen 2,5% rente en zij betalen voor de resterende periode van tien jaar zelf 4% rente. Banken in Nederland en andere landen in de eurozone zijn daarmee zeer afhankelijk gemaakt van deze lage rentes van de ECB.

De nadelen zijn voor hen met spaargelden. Het huidige ECB-beleid zorgt ervoor dat de rente op spaarrekening laag is. In Nederland betalen deze mensen ook nog belasting over hun spaargeld (tot 2017 1,2%; vanaf 2017 zijn er drie tarieven), dit na verrekening van belastingvrije voeten. In anderen landen betalen burgers alleen belasting over de ontvangen inkomsten van de spaarrekening. Indien de inflatie laag is, blijft het nadeel in die landen dan beperkt. In de situatie van een hoge inflatie, stel 5%, en een lage rente heeft sparen helemaal geen zin.

ECB en pensioenfondsen

Is het huidige ECB-beleid nu goed of slecht voor de pensioenfondsen? Veel mensen denken ten onrechte slecht. Fondsen hebben als grote beleggers vaak baat bij een lage inflatie, omdat de rendementen minus inflatie, het zogeheten werkelijke of reële rendement, hoger zijn dan in een periode met hoge inflatie. In de afgelopen 15 jaar maakten fondsen goede rendementen, volgens het ministerie van Financiën gemiddeld 5,3% per jaar ondanks alle economische problemen sinds 2002. De inflatie over deze gehele periode was circa gemiddeld 2%, per jaar voornamelijk wegens verhogingen van de indirecte belastingen, zoals btw. De prijzen stegen niet door gestegen productiekosten.

De goede beleggingsrendementen van pensioenfondsen hebben helaas voor u niet geleid tot hogere pensioenen wegens de gestegen prijzen. De oorzaak is niet het huidige beleid van de ECB, maar de overheid in Nederland. Sinds 2007 zijn fondsen in Nederland verplicht om de rentes van de interbancaire swap markten te gebruiken om de contante waarde van de bestaande pensioenaanspraken te berekenen. Deze interbancaire swap rentes zijn wel sterk verbonden met het rentebeleid van de ECB.

De NBP heeft samen met veel andere verenigingen van gepensioneerden steeds gewezen op de onevenwichtigheid dat de rekenrente bij de premies voor nieuwe aanspraken een geheel andere is dan de rekenrente om de contante waarde van

de bestaande aanspraken te berekenen. Gemiddeld is de rekenrente bij de fondsen voor de premies nu 2,7% en voor de berekening van de contante waarde van de bestaande aanspraken 1,5%. Indien de rekenrentes voor nieuwe en die voor bestaande aanspraken gelijk werden getrokken, stel 2,7%, dan stijgt de buffer van de fondsen in Nederland met circa 24%-punt. Dan is er geen reden om te korten en kunnen de pensioenen worden verhoogd voor de gestegen prijzen.

Indien 2,7% rekenrente prudent is voor de nieuwe pensioenaanspraken, dan is 2,7% ook prudent voor de bestaande pensioenaanspraken.

De slotconclusie

Monetair beleid, het verlagen of verhogen van de rente door de Centrale Bank, kent zelden positieve gevolgen en zeer vaak negatieve gevolgen. Daarom moet het monetaire beleid een ondergeschikte rol krijgen in het economische beleid.

Nederlanders ondervinden meer nadelen dan voordelen van het huidige ECB-beleid. Deze nadelen zijn ontstaan door eigen politieke beslissingen in Nederland. Daarom moeten wij eerst iets doen aan onze eigen politieke beslissingen en minder energie besteden aan het rituele geklaag over de ECB, waarin sommige 'deskundigen' schitteren. —

“
Monetair beleid, het verlagen of verhogen van de rente door de Centrale Bank, kent zelden positieve gevolgen en zeer vaak negatieve gevolgen. Daarom moet het monetaire beleid een ondergeschikte rol krijgen in het economische beleid.
”

Oproep deelname aan Algemene Ledenvergadering 2018

Op **woensdag 18 april 2018** vindt de Algemene Ledenvergadering (ALV) plaats van de Belangenvereniging Pensioengerechtigden PFZW (BPP). Wij vergaderen in de Koningshof, Kerkplein 1, 3941 HV Doorn. tel.: 0343 414 270. Er is voldoende parkeerruimte en de accommodatie is gemakkelijk per bus bereikbaar vanaf CS Utrecht.

U bent bij de koningshof vanaf 12.00 uur hartelijk welkom. Van 12.00 tot 12.45 uur is er tijd voor inschrijving, het nuttigen van een broodjeslunch en onderlinge contacten.

Wilt u aanwezig zijn op de ALV, hetgeen wij natuurlijk geweldig op prijs stellen, dan kunt u zich hiervoor aanmelden via www.pfzw-belangenvereniging.nl/aanmeldenalv of schriftelijk. Stuur dan uw aanmelding naar BPP p/a NVOG Postbus 2069 3500 GB Utrecht of gebruik de aanmeldingscoupon achterop dit magazine. Digitaal aanmelden heeft echter onze voorkeur.

Eventuele voorstellen voor een nieuw bestuurslid kunnen tot 4 weken voor de ALV schriftelijk bij het bestuur worden ingediend. Bij de definitieve oproep voor de vergadering zal een dergelijke kandidatuur kenbaar worden gemaakt.

GISELLA VAN VOLLENHOVEN

Financiën

- * Jaarrekening 2017
- * Verslag kascommissie 2017
- * Benoeming kascommissie 2018
- * Begroting 2018
- * Vaststelling contributie 2019
- * Actualiteit

13.30 – 15.00 uur

Thema:

Perspectieven op pensioentoezicht;

- * Inleiding door mevrouw Gisella van Vollenhoven directeur toezicht pensioenfondsen DNB
- * Korte reactie door Cees Michielse namens de BPP
- * Discussie met de zaal o.l.v. voorzitter BPP

15.00 - 15.30 uur

Rondvraag en sluiting

Na afloop is er gelegenheid tot napraten onder het genot van een drankje (tot 16.30 uur).

De stukken voor de vergadering en de aanvullende informatie bij de diverse agendapunten zal ongeveer drie weken van te voren via email of zo nodig per post worden toegestuurd aan de leden die zich hebben aangemeld.

Agenda van de vergadering

12.45 – 13.00 uur

Opening

Welkom en inleiding door Jaap van der Spek, vice-voorzitter

13.00 – 13.30 uur

Huishoudelijke vergadering

- * Verslag van de ALV van 30 mei 2017
- * Jaarverslag 2017

Benoeming nieuwe voorzitter

* het bestuur draagt Liesbeth Schaap (bestuurslid) voor als nieuwe voorzitter.

Benoeming Bestuursleden

* Jaap Dijkstra is aftredend en herbenoembaar

HOTEL
AAN DE VAART
www.hotelaandevaart.nl

MET DE SERVICE VAN HET HALEN EN
BRENGEN PER LUXE TOURINGCAR

SPECIALE SENIOREN (WEEK)ARRANGEMENTEN

De ideale uitvalsbasis voor u

8-DAAGSE STANDPLAATS BUSREIS COMPLEET VERZORGD INDIVIDUEEL OF MET GEZELSCAP

- Halen en Brengen vanaf diverse opstapplaatsen en bij kleine gezelschappen (12 personen) vanaf uw huisadres
- Vernieuwd afwisselend excursie-aanbod 2018
- Vier keer een halve dagtocht via schitterende toeristische routes met een bezoek aan een museum of een folklorisch evenement
- Dagtocht met drie uur varen op de Friese meren
- Excursies zijn inclusief entreegelden en consumptie

- De busreis is op basis van volledig pension
- Uitgebreid ontbijt- en lunchbuffet (met een koud/warm gerecht)
- Hollandse keuken, mogelijkheid tot afstemming op dieet
- Overdag (8 tot 17 uur) koffie/thee/cacao naar behoefte
- Kamers (rookvrij) met douche/toilet + tv en per LIFT bereikbaar
- Dagelijks schoonmaak van uw kamer incl. schone handdoeken
- Gezellige avondprogramma's

Vertrek in 2018 op

28 april

5, 19 en 26 mei

2, 9 en 16 juni

7, 14 en 21 juli

4, 11 en 25 aug

1 en 8 sept

NU MET €25,- KORTING

Vraag vrijblijvend informatie of kijk op onze website

5-DAAGS STANDPLAATS AUTO ARRANGEMENT DROOMVAKANTIE

Aankomst in 2018 op

7, 21 en 28 mei

4, 11 en 18 juni

9 en 16 juli

6, 13 en 27 aug

3 sept

U komt met eigen vervoer naar Appelscha en vervolgens kunt u genieten van een speciaal samengesteld ALL-IN programma ontvangst (± 11 uur) met een welkomstdrankje, 4 x overnachten incl. ontbijtbuffet, 4 x drie gangen diner/buffet, 3 x uitgebreid lunchbuffet, 1 x dagtocht (per touringcar) Friesland met 3 uur varen, 3 x middag excursie (per touringcar), iedere avond vertier en entertainment

Bekijk het hele reisaanbod op onze website

7-DAAGS STANDPLAATS KERST-ARRANGEMENT 2018

Aankomst in 2018 op

22 december

Bel of kijk op de website voor het programma (om alvast in de sfeer te komen)

Specialist
Senioren Vakanties
1970-2018
hotel
Aan de Vaart

NVOG en KNVG participeren in Beter Oud

In het project/consortium 'Beter Oud' (zie ook de website www.beteroud.nl) werken ouderen (organisaties) en professionals samen ten behoeve van de ouderen in Nederland. Samen met KBO-PCOB vertegenwoordigen NVOG en KNVG het ouderenperspectief binnen het consortium.

AUTEUR:
JOOP BLOM, JOOST
BOS (KNVG) EN
JAN POWW (NVOG),
COMMISSIE ZORG,
WELZIJN, WONEN EN
MOBILITEIT NVOG/
KNVG

De ambitie van Beter Oud is dat de kwaliteit van leven van zelfstandig wonende ouderen verbetert. Dat proberen wij te bereiken door samen vernieuwende en inspirerende voorbeelden in kaart te brengen of deze zelf te bedenken. Vervolgens wordt gekeken of het goed werkt en als dat zo is, worden de inzichten verspreid. Zodat die voorbeelden ook op andere plekken in het land gebruikt kunnen worden. Beter Oud richt zich daarbij niet alleen op de individuele oudere, maar op de organisaties die zich met die individuele ouderen bezig houden.

NVOG en KNVG maken nu bijna een jaar deel uit van het consortium.

Wat hebben wij gedaan en wat heeft het ons gebracht? Wij zijn, als vertegenwoordigers van de ouderen, aanwezig binnen een consortium dat specifiek is opgericht voor de ouderen. Dat biedt ons de mogelijkheid om onze eigen ideeën in te brengen en mee te denken over onderwerpen /inbreng van andere organisaties. De samenwerking met de andere (professionele) organisaties verloopt prima.

Wij zijn er in geslaagd om het onderwerp Preventie als apart thema daadwerkelijk op de agenda van Beter Oud te krijgen. Daar zijn wij tevreden over. Dat geldt in wat mindere mate voor het onderwerp: Wonen voor ouderen. Ons idee voor een innovatiehandboek moet nog worden opgepakt.

Wat gaan wij doen in 2018?

- Wij willen het thema **Preventie** en dan gericht op de ouderen handen en voeten geven. Dat doen wij samen met onze consortiumpartners. De eerste stap is, mede in overleg met RIVM / GGD, vaststellen welke informatie en welke preventie maatregelen voor (vertegenwoordigers van) de ouderen van belang zijn. Belangrijk daarbij is dat onze ideeën passen in een integrale visie op preventieve ouderenzorg.
- Ons idee over een **innovatiehandboek** 'Wonen voor ouderen' willen wij samen met consortiumpartner Habion gestalte geven.
- Samen met KBO-PCOB de **stem van de ouderen** op alle terreinen binnen Beter Oud duidelijk laten horen. Op een positieve manier vanuit onze rol als belangenbehartiger met oog voor de realiteit. —

ACTIVITEITEN EN INFORMATIE VAN DE BPP

De BPP (Belangenvereniging Pensioengerechtigden Pensioenfonds Zorg en Welzijn) is via de bestuursleden of actieve kaderleden betrokken bij de volgende activiteiten:

1. Pensioenraad van PFZW:

In dit medezeggenschapsorgaan van het pensioenfonds wordt de BPP vertegenwoordigd door Cees Michielse als lid van dit orgaan en Jaap van der Spek als plaatsvervangend lid.

2. Ledenraad PGGM:

dit is het adviescollege voor het bestuur van de coöperatie PGGM. Deelnemers en gepensioneerden van PFZW die lid zijn van de coöperatie krijgen naast aantrekkelijke aanbiedingen ook veel informatie over relevante onderwerpen. Baukje Vegter zit namens de BPP in deze ledenraad.

3. NVOG: De koepel van

ouderenorganisaties waarbij de BPP is aangesloten. Jaap van der Spek bestuurslid van de BPP is tevens voorzitter van deze koepelorganisatie. Cees Michielse vertegenwoordigt de BPP in de pensioencommissie, die zoveel mogelijk gezamenlijk opereert met de KNVG en de overige ouderenorganisaties. Binnen de NVOG wordt door middel van commissies ook veel aandacht besteed aan het inkomens- en koopkrachtbeleid voor ouderen en aan zaken als huisvesting- en zorgbeleid. Liesbeth Schaap is actief in deze commissie.

4. Informatie via website, nieuwsbrieven en Ons Pensioen.

a. De redactie van Ons Pensioen is in handen van Roelof Jan Mulder (hoofdredacteur), Jaap van der Spek, Eric van Eck en Pierre Thijssen. Zij zorgen er met name voor dat u goede achtergrondinformatie krijgt over

het beleid van de BPP, maar ook dat u op de hoogte blijft van eventuele opvattingen van andere partijen. Zo kunnen de leden van de BPP op basis van een brede informatie actief deelnemen aan de discussies over het te voeren beleid.

b. Door middel van nieuwsbrieven die via de e-mail worden verspreid houden wij de leden die hun e-mailadres aan ons hebben doorgegeven op de hoogte van actuele ontwikkelingen. De redactie van de nieuwsbrieven ligt in de handen van Baukje Vegter

c. De website van de BPP, die door Cees Michielse wordt verzorgd, geeft naast de actuele informatie vanuit BPP en NVOG, ook relevante achtergrondinformatie over in het bijzonder pensioenonderwerpen en koopkrachtbeleid. Wij proberen daarbij een korte en heldere samenvatting te geven van de feiten, met voor diegenen die verder geïnformeerd willen zijn vaak een of meer doorklik mogelijkheden voor uitgebreidere en meer technische achtergronden.

5. **Lobby en netwerkactiviteiten.** Alle bestuursleden zijn actief betrokken bij het uitdragen van het BPP beleid en onderhouden daartoe contacten met andere organisaties die op onze beleidsterreinen actief zijn. Dat zijn besturen van pensioenfonds, de pensioenfederatie, de SER, politieke partijen en ministeries, maar ook de journalisten die actief zijn op onze beleidsterreinen.

DISCREPANTIE REKENRENTE EN RENDEMENTEN

De rendementen van PFZW en andere pensioenfonds zijn ook in 2017 weer goed geweest. De rente waar de pensioenfonds mee moeten rekenen om hun toekomstige verplichtingen

te kapitaliseren is echter nog steeds laag. Dat betekent dat er kunstmatig met een veel lager bedrag aan verplichtingen moet worden gerekend dan in werkelijkheid het geval is. Dit leidt tot voortdurende van de situatie waarbij ondanks goede rendementen toch de pensioenen niet geïndexeerd kunnen worden. Ook De Nederlandsche Bank (DNB) en de politiek erkennen dat dit niet toekomstbestendig is. Desalniettemin weigert men tot nu toe een aanpassing van dit beleid en blijft men dit vooruitschuiven naar de stelselherziening. En juist daarover weigeren partijen in de SER tot elkaar te komen. Onaanvaardbaar en onnodig!

MISVERSTAND

Wijzigingen in adres of andere mutaties in het ledenbestand moeten worden doorgegeven aan de ledenadministratie bij voorkeur via het e-mailadres ledenadministratie@pfzw-belangenvereniging.nl Het komt wel voor dat leden of personen die namens hen contacten onderhouden er van uit gaan dat mutaties die bij het pensioenfonds bekend zijn automatisch aan de BPP worden doorgegeven. Dit is niet zo, en kan op basis van privacy wetgeving ook niet. Neem in voorkomende gevallen dus altijd contact met ons op. Dat kan ook via de website. www.pfzw-belangenvereniging.nl/contact

EEN UITGAVE VAN DE BPP:
BELANGENVERENIGING PENSIOENGERECHTIGDEN PENSIOENFONDS ZORG EN WELZIJN

AANMELDEN ALGEMENE LEDENVERGADERING

Van harte nodigen wij u uit voor de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de Belangenvereniging Pensioengerechtigden PFZW (BPP) op woensdag 18 april 2018 in de Koningshof , Kerkplein 1, 3941 HV te Doorn. Tel. 0343 414270

Op de agenda staan o.a. de verkiezing van de nieuwe voorzitter, een terugblik op het afgelopen jaar, perspectieven voor de toekomst en een ontmoeting met de directeur toezicht pensioenfondsen van De Nederlandsche Bank, mevrouw Gisella van Vollenhoven. Bereidt uw vragen vast voor! We starten met een eenvoudige lunch vanaf 12.00 uur. De vergadering begint om 12.45 uur.

Als u aanwezig wilt zijn vul dan bij voorkeur de aanmeldingsbon in op de website van de BPP (www.pfzw-belangenvereniging.nl/aanmeldenalv) of stuur deze bon in aan de BPP p/a NVOG, postbus 2069,3500 GB te Utrecht.

Voornaam (verplicht veld): _____

Achternaam (verplicht veld): _____

Straat en huisnummer (verplicht veld): _____

Postcode (verplicht veld): _____

Woonplaats (verplicht veld): _____

E-mailadres: _____

- Ja, ik ontvang graag via e-mail de definitieve agenda en de bijbehorende stukken.
- Ja, ik schrijf me graag in voor de nieuwsbrief van de BPP.